

HAROLD PINTER

Născut în 1930, într-unui din cartierele cele mai sărace ale Londrei, Harold Pinter a debutat ca actor, jucînd *In numeroase piese sub numele lui adevărat: David Baron. Primele sale lucrări datînd din 1957 (Camera și Liftul de serviciu) atrag de îndată atenția asupra unui talent aparte. Aniversarea (1958) și apoi Îngrijitorul (1960) — lucrare dramatică distinsă de ziarul Evening Standard cu titlul de „cea mai bună piesă a anului” — consolidează faima scriitorului, care uneori își regizează și interpretează propriile producții.*

Opera lui Pinter a fost, în general, asociată acelei direcții din literatura contemporană care susține tezaincomunicabile, dar o astfel "de Idee este adiacentă" scrisului său, preocupat în primul rînd să înfățișeze o lume a insecurității, unde [viața oameni-lor e pîjdită—de~fizimejaTr necunoscute, o~ lume greu descifrabilă, plină de obscurități, de contradicții inconciliabile. Intenția scriitorului este de a ne prezenta neclaritățile cotidianului într-un timp în care relațiile sociale au devenit pe cît de complicate, pe atît de disimulate. Iată de ce piesele lui Pinter încep, de obicei, prin a prezenta o situație banală, fără relief și în care, dintr-o dată, irumpe misterul. La lumina exploziei^se conturează vag și amenințător .a. serie de se?— C.rete, niciodată deplin clarificate. Acum

252

HAROLD PINTER

fapte limpezi, demne de întreaga noastră crezare, se încrucișează cu alte fapte, la fel de sigure și de credibile, autorul refuzînd să destrame enigma și menținîndu-și spectatorii într-o îndoială neliniștită asupra realității și a corelațiilor dintre cele două serii de adevăruri. Personajele lui Pinter nu spun niciodată în termeni categorici nici ceea ce sînt, nici mobilurile lor ultime, și rămîn învăluite în dubiu pînă în clipa dispariției.

Nucleul creației lui Harold Pinter îl formează spaima unor categorii sociale, pe care evenimentele epocii îi lipsesc de acea siguranță în fața vieții, de acea încredere în viitor fără de care existența devine o teroare.

Harold Pinter

Îngrijitorul

In românește de OLGA MANIU și IVAN DENES

THE CARETAKER a play by

Harold Pinter

Methuen and Co. Ltd. — London 1960 by Theatre Prorations Limited

Pentru Vivien

Personajele

MICK, un bărbat de aproape treizeci de ani. ASTON, un bărbat abia trecut de treizeci de ani. DAVIES, un bătrîn.

ACȚIUNEA PIESEI SE DESFĂȘOARĂ ÎNTR-O CASĂ DIN VESTUL LONDREI.

ACTUL I — O noapte de iarnă. ACTUL II — Cîteva clipe mai tirziu. ACTULUI — Două săptămîni mai tirziu.

f cameră. O fereastră în peretele din fund, acoperită în jumătatea de jos cu un sac. De-a lungul peretelui din stingă, un pat de fier. Deasupra lui, un dul&pior, găleți cu vopsele, cutii cu piulițe, șuruburi etc. Alte lădițe și vase pe lingă pat. In fund, tn dreapta, o ușă. In dreapta ferestrei, un morman de vechituri: un lighean de bucătărie, o scară, o găleată de cărbuni, o mașină de tuns iarba, un cărucior pentru cărat cumpărături, cutii, sertare de dulap. După acest morman, un pat de fier. în fața lui, o sobă de gaz. Pe soba de gaz, o statuie a lui Budha. La dreapta, In fașă, un șemineu. în jurul lui, două geamantane, un covor înfășurat sul, un aparat de sudat, un scaun de lemn pus într-o rînă, cutii, clteva bibelouri, un stativ pentru haine, niște sclndurele de lemn, un mic reșou electric și un foarte vechi prăjitor de pline, tot electric. Dedesubtul lor, un teanc de ziare vechi. Sub patul lui Aston, la peretele din stingă, un aspirator de praf, care nu se va observa decît atunci cînd va fi folosit. Din tavan atrnă o găleată.

ACTUL I

Mick e singur In cameră; sade pe pat. Poartă o scurtă de piele.

Tăcere.

Privește încet primprejur, cercetează pe rînd fiecare obiect in parte. Se uită în sus, spre tavan și se zgîiește la găleată. Apoi rămîne perfect nemișcat, fără nici

o expresie pe față, uitându-se drept înainte.

Treizeci de secunde tăcere.

Se trintește o ușă. Se aud voci înăbușite.

256

ÎNGRIJITORUL

ACTUL INTÂI

257

Mick întoarce capul. Se ridică, se îndreaptă fără zgomot spre ușă, iese și închide ușa încet. Tăcere.

Se aud din nou voci. Ele se apropie, apoi se sting. Ușa se deschide. Intră Aston și Davies, Aston primul, Davies după el, tîrîndu-și picioarele și răsuflînd greu. Aston e îmbrăcat într-un pardesiu vechi de țived, de sub care se vede un costum ponosit, bleumarin, cu dungi subțiri, la un singur rînd de nasturi, un pulover, o cămașă și o cravată decolorate. Davies poartă un pardesiu cafeniu, jerpelit, pantaloni burlan, haină, vestă, nu are cămașă și e încălțat cu sandale. Aston pune cheia în buzunar și închide ușa. Davies se uită împrejur prin casă.

ASTON: Stai jos.

DAVIES: Țumesc. (*Uitându-se împrejur.*) Uuf...

ASTON: Numai o clipă.

(Aston se uită împrejur, căutînd un scaun, îl vede pe cel pus într-o rină, lingă covorul înfășurat sul, în fața căminului, și dă să-l ridice.)

DAVIBS: Să stau jos? Uuf... N-am mai stat jos ca lumea... N-am șezut propriu-zis, ca lumea... ehei, nici nu-mi mai aduc aminte...

ASTON (*așezînd scaunul*): Uite!

DAVIBS: O pauză de zece minute pentru ceai, la miezul nopții, în localul ăla, și nu puteam găsi măcar un loc, nici măcar unul. Toate le ocupau grecii, polonezii, negrii, toți veneticii aveau loc. Și eu care le lucram... eu care le lucram... (*Aston se așază pe pat, își scoate pacul de tutun și foiața și începe să-și răsucescă o țigară. Davies îl urmărește.*) Toate le ocupau negrii, grecii, polonezii, toți, asta e, și mă tratau ca pe un rahat. Cînd a venit ăla astă-seară la mine, i-am spus eu!

(Pauză.)

I

ASTON: Stai jos.

DAVIES: Da, dar ceea ce trebuie să fac mai întîi, vezi, ceea ce trebuie să fac, trebuie să-mi revin înțelegi ce vreau să zic? M-ar fi putut curăța acolo, înăuntru. (*Davies exclamă cu voce tare, izbește în jos cu pumnul strîns, se întoarce cu spatele la Aston și se zgîiește la perete. Pauză. Aston aprinde o țigară.*)

ASTON: Vrei să-ți răsucești una?

DAVIES (*întorcîndu-se*): Cum? Nu, nu, eu nu fumez țigări. (*Pauză. Vine în țată.*) Să-ți spun ceva, totuși. Aș vrea un pic din tutunul acela, pentru pipa mea, dacă vrei.

ASTON (*dîndu-i cutia*): Poftim. Ia. Ia cît îți trebuie.

DAVIES: Ești foarte drăguț, dom'le. Numai cît să-mi umplu pipa, atît. (*Scoate o pipă din buzunar și o umple.*) Am avut o cutie doar., doar cu puțin timp în urmă. Dar... miau șutit-o... Mi-au șutit-o pe Great West Road. (*îi întinde cutia.*) Unde s-o pun?

ASTON: Dă-o-ncoace.

DAVIES (*dîndu-i cutia*): Cînd a venit ăla astă-seară la mine, i-am spus-o. Nu-i așa? Ai auzit ce i-am spus, nu-i așa?

ASTON: Am văzut că s-a năpustit asupra dumitale.

DAVIES: Asupra mea! Ce tot îndrugi?! Lepădătura! Putoarea! Asupra unui bătrîn ca mine, eu care am stat la masă cu oameni de seamă.

(Pauză.)

ASTON: Da, am văzut. Că s-a năpustit asupra dumitale.

DAVIES: Toți golanii ăia, frate, se poartă ca niște porci. Chiar de-am fost cîțiva ani pe drumuri, dar, s-o știi de la mine, eu sînt curat. Nu mă spurc. De-asta mi-am lăsat și nevasta. Două săptămîni după ce am luat-o, ba nu, nici măcar atît, nu mai mult de o săptămîină, am scos capacul de pe-o oala. Și știi ce era în oală? Un maldăr de rufe de-ale ei, și încă nespălate. Oala de fiert zarzavat, asta era. Oala de fiert

zarzavat. Așa că am lăsat-o, și de-atunci n-am mai văzut-o. (*Se întoarce, tîrșindu-și pașii prin cameră, dă cu ochii de statuia lui Budha de pe*

17 — Teatru englez contemporan, voi. II

258

ÎNGRIJITORUL

soba de gaz, o privește, apoi se întoarce.) Am avut parte în viața mea de zile bune. Dar nu mai sînt tînăr. îmi amintesc de vremurile de odinioară, cînd am fost și eu la fel de grozav ca oricare dintre ei. Nu-și permiteau să-și facă de cap cu mine. Dar în ultima vreme, nu m-am simțit prea bine. Am avut cîteva crize. (*Pauză. Vine mai aproape.*) Ai văzut ce-am pățit cu ăla?

ASTON: Am apucat doar sfîrșitul.

DAVIES: Vine la mine, îmi trîntește-n față un hîrdău cu lături și-mi spune să-l scot afară, prin dos. Nu e treaba mea să scot hîrdăul! Au acolo un băiat pentru scos hîrdăul. N-am fost tocmit să car hîrdaiele. Treaba mea-i să mătur podelele, să strîng mesele, să mai spăl pe ici, pe colo, dar nici pomeneală de scos hîrdaie!

ASTON: Uuh! (*Trece în față, spre dreapta, ca să ia prăjitorul electric.*)

DAVIES (*continuînd*): Da, ei bine, să admitem că ar fi trebuit să-l scot! Chiar dacă ar fi trebuit! Chiar de s-ar presupune că ar fi trebuit să scot hîrdăul, cine era el să vină să-mi dea ordine? Sîntem de-o seamă. Nu e patronul meu. Nu e cu nimic deasupra mea.

ASTON: Ce era, grec?

DAVIES: El? A, nu. Scoțian. Scoțian sadea.

(*Aston se întoarce cu prăjitorul la patul său și începe să deșurubeze ștecărul. Davies îl urmează.*)

L-ai ginit, nu-i așa?

ASTON: Da.

DAVIES: I-am zis eu ce să facă cu hîrdăul lui. Așa-i că i-am zis? Ai auzit. Uite ce e, i-am zis, sînt un om bătrîn, unde am fost crescut eu, am fost învățați să vorbim oamenilor bătrîni cu respectul cuvenit, am fost învățați cu ceea ce se cuvine, dacă m-aș putea scutura de cîteva ani, te-aș... te-aș frînge în două. Asta a fost, și după aia patronul mi-a dat pașaportul. Cică fac prea mult tărăboi, zice el. Tărăboi — eu! Uite ce e, i-am zis, eu am drepturile mele. Așa i-am zis. Oi fi fost eu pe drumuri, dar nimeni nu are mai multe drepturi ca mine. Să fim drepți, i-am zis. Oricum, mi-a dat pașaportul. (*Se așază pe scaun.*) Cam așa-i acolo.

ACTUL INTII

259

(*Pauză.*) Dacă n-ai fi ieșit după noi, să-l oprești pe ticălosul ăla de scoțian, aș fi în spital acum. îmi crăpa capul de caldarîm, dacă mă atingea. Da-l aranjez eu. într-o noapte, îl aranjez. Cînd m-oi nimeri prin părțile alea.

(*Aston traversează spre cutia cu piese, ca să ia alt ștecăr.*)

Nu că mi-ar păsa prea mult, dar mi-am lăsat toate lucrurile acolo, în odaia din dos. Toate, grămadă, tot cala-balicul, știi, în geamantanul ăla. Pînă și ultima bucată borîtă dintre boarfele mele blestемate am lăsat-o acolo. In graba aia. Mă prind că scotocește prin ele chiar în clipa asta, chiar acum.

ASTON: Am să dau eu pe-acolo, să ți le iau. (*Aston se întoarce la patul său și începe să fixeze ștecărul la prăjitor.*)

DAVIES: Oricum, îți sînt îndatorat, că mă lași... că mă lași să mă odihnesc puțin, să zicem., .cîteva minute. (*Se uită împrejur.*) Asta-i odaia dumitale?

ASTON: Da.

DAVIES: Ai ceva lucruri aici, nu glumă!

ASTON: Da.

DAVIES: Trebuie să facă ceva parale, toate... toate astea, adunate la un loc.

(*Pauză.*)

Că sînt multe.

ASTON: Da, e drept, am ceva lucruri. DAVIES. Dormi aici, nu-i așa? ASTON: Da.

DAVIES: Cum, într-asta? ASTON: Da.

DAVIES: Ei, pot să spun că ești apărat de curent, acolo. ASTON: Nu te prea bate vîntul. DAVIES: Ești bine apărat. Parcă-i altfel, cînd te ferești.

ASTON: Poate.

DAVIES: Peste tot, numai vînt.

(*Pauză.*) ASTON: Da, cînd bate Vîntul,,

(Pauză)

17*

260

ÎNGRIJITORUL

ACTUL INTII

261

DAVIES: Da. ASTON: Mmmm...

(Pauză.)

DAVIES: Trage al dracului.

ASTON: îhî.

DAVIES: Sînt foarte sensibil la curent.

ASTON: Zău?

DAVIES: Totdeauna am fost.

(Pauză.)

Păi atunci... ai mai multe camere, nu-i așa? ASTON: Unde?

DAVIES: Vreau să spun pe palier, aici... pe palier, acolo

sus.

ASTON: Nu se pot folosi. DAVIES: Fugi de-aici! ASTON: Ar avea nevoie de-o mulțime de reparații.

(Mică pauză.)

DAVIES: Ce e cu parterul?

ASTON: E închis. Ar trebui reparat... Dușumelele... DAVIES: Va să zică, asta-i casa dumitale, nu-i așa? (Pauză.)

ASTON: Mi-a fost lăsată în grijă. DAVIES: Ești proprietarul, nu-i așa?

(Pauză.)

Am observat eu că e cineva, că stă cineva în casa de alături.

ASTON: Ce?

DAVIES: Am observat eu... perdelele grele trase la geamurile de alături, cînd am venit, adineauri.

ASTON: Da.

DAVIES: M-am gîndit că trebuie să fie cineva, care stă

acolo. ASTON: E o familie de indieni,

(Pauză.)

DAVIES: Am avut noroc, c-ai intrat în crîșma aceea. M-ar fi putut curăța, ticălosul ăla de scoțian. Era să dau ortu' popii.

(Pauză.)

Am observat eu că e cineva, că stă cineva în casa de alături. ASTON: Ce?

DAVIES (*gesticulînd*): Am observat eu... ASTON: Da. Pe toată strada stau oameni. DAVIES: Am observat... perdelele trase alături, cînd am venit, adineauri. ASTON: Sînt vecinii.

(Pauză.)

DAVIES: Va să zică, asta-i casa dumitale, nu-i așa? (Pauză.)

ASTON: Mi-a fost lăsată în grijă.

DAVIES: Ești proprietarul, nu-i așa? (*Pune pipa în gură și pufăie, fărâs-o aprindă.*) Da, le-am observat eu, perdelele grele, trase, alături, cînd am venit, adineauri. Le-am observat eu, perdelele grele și mari, trase drept peste geamuri, acolo. M-am gîndit că trebuie să fie cineva, care stă acolo.

^

ASTON: E o familie de indieni.

DAVIES: Sînt negri?

ASTON: Nu-i prea vîd la față.

DAVIES: Negri, ai? (*Davies se ridică și se plimbă prin cameră.*) Ai strîns ceva vechituri pe-aici, nu glumă, ți-o spun pe șleau. Nu-mi place o cameră goală. (*Aston vine lingă Davies, în centrul scenei, în fund.*)

Ascultă, frate, n-ai cumva o pereche de pantofi de prisos?

ASTON: Pantofi? (*Vine în față, în dreapta.*)

DAVIES: Javrele alea de la mănăstire, iar mi-au tras clapa.

ASTON (*mergînd spre patul lui*): Unde?

DAVIES: La Luton. La mănăstirea din Luton... Aveam un prieten la Shepherd's Bush, vezi...

ASTON (*uitîndu-se sub pat*): S-ar putea să am o pereche.

DAVIES: Prietenul ăsta al meu era la Shepherd's Bush. O ducea bine. Da, da, o ducea bine. A dat peste cel mai grozav noroc care se putea. (*îl observă pe Aston.*) Da, da, o ducea bine. Îmi strecura întotdeauna o bucată de săpun, oricînd dădeam pe-acolo. Foarte bun săpun! Ția trebuie neapărat să aibă cel mai bun săpun. Niciodată n-am dus lipsă de-o bucată de săpun, de cîte ori treceam pe la Shepherd's Bush.

ASTON: (*ieșind de sub pat cu pantofii*): O pereche maro.

DAVIES: Acuma a plecat. S-a dus. El a fost ăl'de m-a-n-drumat spre mănăstire. Tocmai dincolo de Luton. Auzise că ăia-mpart pantofi.

ASTON: Îți trebuie neapărat o pereche de pantofi.

DAVIES: Pantofi? Chestie de viață și de moarte pentru mine. A trebuit să bat tot drumul pînă la Luton, cu ăștia.

ASTON: Ce s-a întîmplat cînd ai ajuns acolo?

(*Pauză.*)

DAVIES: Pe vremuri, cunoșteam un cizmar la Acton. Eram prieteni buni.

(*Pauză.*)

Știi ce mi-a spus javra aia de călugăr? (*Pauză.*)

Ta spune, cîți negri mai sînt pe-aici, primprejur? ASTON: Ce?

DAVIES: Mai sînt și alți negri pe-aici, primprejur? ASTON (*intinzîndu-i pantofii*): Vezi dacă ăștia ți-s buni. DAVIES: Știi ce mi-a spus javra aia de călugăr? (*Trage cu*

ochiul spre pantofi.) Cred că ăștia o să fie cam mici. ASTON: Crezi?

DAVIES: Parcă n-ar fi numărul meu.

ASTON: Cred că ți se potrivesc.

DAVIES: Nu pot purta pantofi care nu mi se potrivesc. Nimic mai rău. I-am zis călugărului ăluia, ce e, zic, uite ce e, dom'le, a deschis poarta, o poartă mare, a deschis-o, uite ce e, dom'le, zic, am venit tot drumu-ncoace, uite,

ACTUL INTII

zic, i-am arătat pe-ăștia, zic, n-aveți o pereche de pantofi, zău, o pereche de pantofi, zic, doar cît să mă țină la drum. Uită-te la ăștia, sînt aproape pe ducă, zic, nu mai sînt buni de nimic. Am auzit că aveți aici un depozit de pantofi. Du-te și te pișă, mi-a zis. Ei bine, uite ce e, zic, sînt un om bătrîn, să nu vorbești așa cu mine, ce-mi pasă mie cine ești. Dacă nu te cari sa te piși în altă parte, zice el decolo, numai cupicioare-n fund am să te țin pînă la poartă. Ei bine, uite ce e, zic, stai o clipă, nu cer decît o pereche de pantofi, doar nu gîndești acum să-ți îngădui cine știe ce porcării față de mine, am făcut trei zile pe drum pînă-ncoace, i-am zis, trei zile fără o-imbucătură, nu merit și eu o îmbucătură, ce zici? Ia-o după colț, spre bucătărie, zice el, ia-o după colț și după ce ți-ai mîncat prînzul, întinde-o și pișă-te în altă parte. M-am dus la bucătărie, să vezi. Mi-au dat de mîncare ! O pasăre, așteaptă să-ți spun, o pasăre mică, o păsărică mititică, ar fi înghițit mîncarea aia în două clipe. Ei bine... mi-au zis ei, mîn-care-ai primit, acum ia-o din loc și întinde-o. Mîncare? zic, dar ce credeți că sînt, cîine? Chiar cîine? Ce vă închipuiți că sînt, jivină? Ce-i cu pantofii ăia, pentru care-am bătut tot drumu-ncoace, să-i primesc, c-am auzit că-i împărțiți de pomană? Am să vă reclam la starețul vostru. Unul dintre ei, un huligan irlandez, a venit spre mine. Am șters-o. Am luat-o pe scurtătură, spre Watford, și-am găsit o pereche acolo. Am ajuns pînă la Centura de Nord și tocmai dincolo de Hendon mi s-a desprins talpa, pe cînd mergeam. Noroc că-i mai aveam pe ăi vechi, că-i împachetasem și-i căram cu mine, altfel aș fi fost pierdut, omule. Așa că a trebuit să-i port p-ăștia, vezi bine. I-am dat gata, nu mai sînt buni de nimic.

ASTON: Încearcă-i p-ăștia.

DAVIES (*ia pantofii, scoate sandalele și-i încearcă*): Nu-s răi, pantofii. (*își Ursește picioarele prin odaie.*) Sînt solizi, pe cînte. Da. Nu-s răi de loc. E-o piele rezistentă, nu-i așa? Foarte rezistentă. Un tip a încercat mai deunăzi să-mi bage pe gît o pereche de antilopă. Nu i-aș purta. Nimic nu-ntrece pielea, la purtat. Antilopa te lasă, crapă,

și-n cinci minute se pătează pe vecie. Nimic nu-ntrece pielea. Da. Buni pantofi, ăștia.

ASTON: Bine.

DAVIES (*bălăbăne picioarele*): Totuși, nu-mi vin bine.

ASTON: Oh?

DAVIES: Nu. Am piciorul foarte lat.

ASTON: Hm.

DAVIES: Țștia-s prea ascuțiți, vezi.

ASTON: IM.

DAVIES: M-ar schilodi într-o săptămână. Vreau să zic că ăștia, pe care-i am în picioare, nu-s buni, da' cel puțin sînt comozi. Nu-i mare scofală de ei, dar nu mă rod. (*îi scoate și-i dă înapoi.*) În orice caz, mulțumesc, dom'le.

ASTON: Am să mai văd, poate găsesc eu ceva pentru dumneata.

DAVIES: Ar fi grozav. Nu pot continua așa. Nu pot umbla dintr-un loc într-altul. Și va trebui să tot umblu; știi, încerc să mă căpățuiesc cumva.

ASTON: Și-ncotro te duce gîndul să te duci?

DAVIES: Oh, am eu în vedere vreun loc-două. **Aștept** să se-ndrepte vremea.

(*Pauză.*)

ASTON (*ocupîndu-se de prăjitor*): Ce-ai **zice... ce-ai** zice

să dormi aici? DAVIES: Aici?

ASTON: Poți să dormi aici, dacă vrei. DAVIES: Aici? O, nu știu ce să spun.

(*Pauză.*)

Cît timp?

ASTON: Pînă cînd te... te căpățuiești cumva. DAVIES (*așezîndu-se*): Ei bine, asta...

ASTON: Pînă te alegi cu ceva... !

DAVIES: Oh, mă căpățuiesc eu... cît de curînd...

(*Pauză.*)

ACTUL INTII

265

Unde ar fi să dorm?

ASTON: Aici. Celelalte odăi n-ar fi... n-ar fi potrivite pentru dumneata.

DAVIES (*ridicîndu-se, privind împrejur*): Aici? Unde?

ASTON (*ridicîndu-se și arătînd spre fund, dreapta*): E un pat în fund, după toate alea.

DAVIES: Văd. Ei bine, asta-i la-ndemîină. Ei bine, asta-i... Să-ți spun ceva: aș face așa... doar pînă mă aleg și eu cu ceva. Ai destulă mobilă aici.

ASTON: Am adunat-o. Deocamdată, o țin numai așa. M-am gîndit că-ntr-o zi ar putea fi de folos, s-o am la-ndemîină.

DAVIES: Soba asta de gaz funcționează, nu-i așa?

ASTON: Nu.

DAVIES: Și ce faci, ca să-ți fierbi o ceașcă de ceai?

ASTON: Nimic.

DAVIES: Asta-i cam prost. (*Observă scîndurile.*) Vrei să construiești ceva?

ASTON: S-ar putea să fac un șopron, afară, în dos. DAVIES: Dulgher, nu? (*Se întoarce spre mașina de tuns*

iarbă.) Ai gazon? ASTON: Uită-te.

(*Aston ridică sacul de la fereastră. Privesc amîndoi afară.*)

DAVIES: Pare cam des. ASTON: A crescut prea mult. DAVIES: Ce-i acolo, un eleșteu? ASTON: Da.

DAVIES: Ce ai în el, pește? ASTON: Nu, nu e nimic în el...

(*Pauză.*)

DAVIES: Unde ai de gînd să-ți faci șopronul? ASTON (*întorcîndu-se*): Va trebui să curăț grădina întîi. DAVIES: Ți-ar trebui un tractor, dom'le. ASTON: O să-l construiesc, șopronul. DAVIES:

Dulgherie, eh?

ASTON (*nemișcat*): îmi place... să lucrez cu mîinile. DAVIES (*ridică statuia lui Budha*): Ce-i asta?

ASTON (*luîndu-i-o din mîină și cercetînd-o*): Un Budha,

266

ÎNGRIJITORUL

DAVIES: Zi-i înainte.

ASTON: Da. Îmi place. L-am descoperit într-o prăvălie.

Mi s-a părut chiar frumos. Nu știu de ce. Ce părere ai? DAVIES: Oh, e... e grozav, nu? ASTON: Da, am fost mulțumit, când am pus mîna pe el.

E foarte bine lucrat.

(Davies se întoarce și privește sub chiuvetă etc.) DAVIES: Țasta de-aici e patul, nu-i așa? ASTON

(îndreptîndu-se spre pat): O să ne descotorosim de toate astea. Scara o să ncapă sub pat.

(Așază amîndoi scara sub pat.)

DAVIES *(arătînd chiuveta):* Ce-i cu asta?

ASTON: Cred c-o să ncapă tot aici, dedesubt.

DAVIES: Să-ți dau o mîna de ajutor. *(O ridică.)* Uf, cîntărește o tonă!

ASTON: Pune-o aici, dedesubt. DAVIES: Păi nu o folosești? ASTON: Nu. O să mă descotorosesc de ea. Tot aici. *(Așază*

chiuveta sub pat.) Jos, la capătul palierului, e o baie.

E și o chiuvetă acolo. Vechiturile astea le putem așeza dincolo.

(Încep să mute găleata de cărbuni, căruciorul pentru cumpărături, mașina de tuns iarba și sertarele de dulap la peretele din dreapta.)

DAVIES *(oprindu-se):* N-o folosești în comun, nu-i așa? ASTON: Ce?

DAVIES: Vreau să zic, nu folosești toaleta în comun cu negrii

ăia, nu-i așa? ASTON: Stau alături. DAVIES: Nu intră și pe-aici? *(Aston reazimă un sertar de perete.)* Pentru că știi... vreau să zic... albu-i alb...

(Aston merge la pat, suflă praful și scutură o pătură.) ASTON: Vezi undeva o ladă albastră?

DAVIES: O ladă albastră? Jos, aici. Uite. Lîngă covor.

(Aston fine lîngă ladă, o deschide, scoate un cearșaf și o pernă și le pune pe pat.) E-un cearșaf bun, ăsta!

ASTON: Pătura o să fie cam îmbîcsită de praf. DAVIES: Nu-ți bate capul cu asta.

(Aston stă în picioare, își scoate tututul și începe să-și răsucescă o țigară. Se duce la patul său și se așază.)

ASTON: Cum stai cu banii?

DAVIES: Ei bine... uite ce e, dom'le, dacă vrei să știi adevărul... stau cam prost. *(Aston scoate cîteva monezi din buzunar, și-i întinde cinci șilingi.)*

ASTON: Poftim cîteva gologani.

DAVIES *(luînd monezile):* Mulțumesc, mulțumesc, să fie într-un ceas bun. Se-ntîmplă să stau cam prost. Vezi, n-am luat nimic pentru toată săptămîna asta cit am muncit. Asta-i situația, asta e. *(Pauză.)*

ASTON: Deunăzi... am intrat într-o circiumă. Am cerut o bere. Mi-au servit-o într-o halbă groasă. M-am așezat, dar n-am putut s-o beau. Nu pot să beau bere dintr-o halbă groasă. Nu-mi place decît din pahar subțire. Am sorbit de cîteva ori, dar n-am putut s-o termin. *(Aston ridică de pe pat o șurubelniță și un ștecar și începe să moșmondească la ștecar.)*

DAVIES *(cu multă simțire):* Numai de s-ar îndrepta odată vremea! Atunci aș putea s-o pornesc deval, spre Sidcup!

ASTON: Sidoup!?

DAVIES: Vremea-i atît de afurisit de rea, cum aș putea ajunge acolo, deval, la Sidcup, cu pantofii ăștia?

ASTON: De ce vrei să ajungi pe jos la Sidcup?

DAVIES: Actele mele sînt acolo!

(Pauză.)

ASTON: Ce anume?

DAVIES: Actele mele sînt acolo!

(Pauză.) ASTON: Ce caută ele la Sidcup?

: Sînt la un tip de acolo, pe care-l cunosc. Le-am

T lăsat la el. Înțelegi? Ele dovedesc cine sînt! Nu mă pot mișca fără acte. Ele-ți spun cine ești. Înțelege. Fără ele s-a isprăvit cu mine.

ASTON: Cum asta?

DAVIES: Chestia e că, știi, mi-am schimbat numele! Acu' mulți ani. Am circulat sub un nume de-mprumut. Țasta nu-i numele meu adevărat.

ASTON: Sub ce nume ai circulat?

DAVIES: Jenkins. Bernard Jenkins. Țasta-i numele meu-în orice caz, ăsta-i numele sub care-s cunoscut. Dar nu-i bine pentru mine să port mai departe numele ăsta. N-am drepturi. Uite, am un talon de asigurări aici. (*Scoate un talon din buzunar.*) E pe numele de Jenkins. Vezi? Bernard Jenkins. Uite. Are patru timbre pe el. Patru-n cap. Dar nu pot continua așa. Țasta nu-i numele meu adevărat, ar putea să mă prindă. M-ar băga la zdup. Patru timbre. N-am plătit acolo cîtiva peni, am plătit lire. Am plătit lire, n-am plătit cîtiva peni. Mai erau și alte timbre, o groază, dar nu le-au lipit, puturile, niciodată n-am avut timp să pun lucrurile la punct.

ASTON: Ar fi trebuit să-ți lipească timbrele pe talon.

DAVIES: N-ar fi fost de nici un folos! Tot n-aș fi primit nimic. Țasta nu-i numele meu adevărat. Dacă mă prind cu talonul ăsta, ajung la zdup.

ASTON: Și care-i numele dumitale adevărat?

DAVIES: Davies. Mac Davies. Țasta a fost, pînă mi l-am schimbat.

(*Pază.*)

ASTON: S-ar părea că vrei să pui ordine în toate.

DAVIES: Numai de-aș ajunge deval, la Sidcup! Am toi. așteptat, să se-ndrepte vremea. El are actele mele, omul ăla, la care le-am lăsat, totul stă scris în acte, aș putea dovedi totul.

ASTON: De cît timp le are?

DAVIES: Ce?

ASTON: De cît timp le are?

ACTUL ÎNTII

269

DAVIES: Oh, trebuie să fie... era în timpul războiului... trebuie să fie... cam cu aproape cincisprezece ani în urmă.

(*Devine brusc atent la găleată și ridică privirea.*) ASTON: Cînd ai să vrei să... culcă-te... culcă-te fără sfială... Nu te sinchisi de mine.

DAVIES (*dezbrîcîndu-și haina*): Ei bine, cred că am să mă culc. Sînt puțin... puțin cam obosit. (*Își scoate pantalonii și și-i ține în față.*) Îi pot pune aici? ASTON: Da.

(*Davies pune haina și pantalonii pe stativul mobil.*) DAVIES: Văd că ai o găleată în tavan, aicea sus. ASTON: Picură.

(*Davies ridică privirea.*)

DAVIES: Ei bine, să încerc patul. Dumneata nu te culci? ASTON: Repar ștecărul ăsta.

(*Davies se uită la el și pe urmă la soba de gaz.*) DAVIES: Nu... nu poți muta asta din loc? ASTON: E cam greu.' DAVIES: Da.

(*Davies se bagă în pat. Încearcă să vadă dacă-l ține și dacă încap.*)

DAVIES: Nu-i rău. Nu-i rău. Un pat bun. Cred c-am să

dorm bine în el. ASTON: Va trebui să fac un abajur pe becul ăla. Te orbește

lumina. DAVIES: Nu-ți bate capul din pricina asta, dom'le, nu-ți

bate capul din pricina asta.

(*Se întoarce și și trage cuvertura.*) (*Aston sade locului, meșterind la ștecăr. Luminile se sting. întuneric. Lumină. Dimineața. Aston își strînge cureaua la pantaloni, în picioare, lingă pat. Aranjează patul. Se întoarce, se îndreaptă spre mijlocul camerei și se uită la Davies. Se întoarce, își pune haina, se întoarce, merge spre Davies și se uită în jos la el. Tușește. Davies se ridică brusc.*)

270

ÎNGRIJITORUL

ACTUL ÎNTII

271

DAVIES: Ce-i asta? Ce-i asta? Ce-i asta? ASTON: E-n regulă. DAVIES (*se zgâlîește*): Ce-i asta?

ASTON: E-n regulă.

(*Davies se uită împrejur.*) DAVIES: A, da.

(*Aston merge spre patul său, ia ștecărul și-l agită.*) ASTON: Ai dormit bine? DAVIES: Da. Ca mort. Trebuie c-am fost ca și mort.

(*Aston vine în față, în dreapta, apucă prăjitorul și-l cercetează.*)

ASTON: Dumneata... ăăă...

DAVIES: Ei?

ASTON: Ai visat cumva, ceva...?

DAVIES: Să visez?!

ASTON: Da.

«jgf V(DAVIES: Eu nu visez. **N-am visat niciodată.**

'y^{jV}U ASTON: Nu, nici eu.

'yV DAVIES: Nici eu.

(*Pauză.*)

DAVIES: Atunci, la ce bun să **mă întreb**?

ASTON: Ai făcut tîmbălău. '

DAVIES: Cine?

ASTON: Dumneata.

(*Davies se scoală din pat. Poartă, izmene lungi.*) • "' ''

DAVIES: Ia stai. Stai o clipă, ce vrei să spui? Ce fel de tîmbălău.

ASTON: Ai gemut și ai bolborosit. DAVIES: Am bolborosit? Eu? ASTON: Da. DAVIES: Eu nu bolborosesc, dom'le. Nimeni nu mi-a mai spus asta, pînă acum.

(*Pauză.*)

Ce-am bolborosit? ASTON: Nu știu. DAVIES: Vreau să spun, ce rost ar avea?

(*Pauză.*)

Nimeni nu mi-a mai spus asta pînă acum.

(*Pauză.*)

N-ai nimerit-o cu mine, frate. ASTON (*traversînd camera spre pat cu prăjitorul electric*):

Ba da. M-ai trezit. Am crezut că poate ai visat ceva. DAVIES: N-am visat. În viața mea n-am visat nimic.

(*Pauză.*)

ASTON: Poate că era patul de vină.

DAVIES: N-are nimic patul ăsta.

ASTON: Poate că nu ești obișnuit.

DAVIES: Eu sînt obișnuit cu paturile. Am mai dormit în paturi. Nu fac tîmbălău, numai pentru că dorm într-un pat. Am dormit în atîtea paturi!

(*Pauză.*)

Îți spun eu, poate au fost negrii ăia. ASTON: Ce? DAVIES: Tîmbălăul. ASTON: Care negri?

DAVIES: ăia pe care-i ai alături, vecinii. Poate că negrii

ăia au făcut tîmbălău și s-a auzit zgomotul prin pereți.

ASTON: Hm...

DAVIES: Asta-i părerea mea. (*Aston lasă ștecărul din mină*

și se duce spre ușă.) Unde te duci, în oraș? ASTON: Da. DAVIES (*apucînd sandalele*): Atunci, așteaptă o clipă,

numai o clipă. ASTON: Ce faci? DAVIES (*încălțînd sandalele*): Mai bine vin cu dumneata.

ASTON: De ce?

272

ÎNGRIJITORUL

ACTUL INTII

273

DAVIES: Mă gîndesc că-i mai bine să merg cu dumneata, oricum.

ASTON: De ce?

DAVIES: Ei bine... nu vrei să vin și eu? ASTON: Pentru ce? DAVIES: Vreau să zic... când ești plecat de-acasă? Nu vrei

să vin și eu... când ești plecat... ASTON: Nu-i nevoie să vii. DAVIES: Vrei să spui că... pot să rămân aici? ASTON: Cum vrei. Nu trebuie să vii cu mine, numai pentru că eu plec.

DAVIES: Nu te supără că rămân aici? ASTON: Am două rînduri de chei. *(Se duce la o cutie, Ungă pat și le scoate.)* De la ușa asta și de la intrare. *(I le dă lui Davies.)* DAVIES: Mulțumesc frumos și numai bine. *(Pauză. Aston stă locului.)*

ASTON: Cred c-am s-o iau pe drum în jos, să hoinăresc. O mică... un soi de dugheană. Omul ăla, de acolo, a avut deunăzi un fierăstrău subțire. Chiar mi-a plăcut cum arăta.

DAVIES: Un fierăstrău subțire, frate?

ASTON: Da. Poate fi de mult folos.

DAVIES: Da. *(Scurtă pauză.)* De fapt, ce-i aia?

(Aston merge la fereastră și se uită afară.)

ASTON: Un fierăstrău subțire? Păi e cam același lucru cu pînza de traforaj. Dar știi, trebuie prins de ceva. Trebuie să-l fixezi de-un mîner.

DAVIES: Ah, foarte bine. Sînt ușor de mînuit.

ASTON: Sînt, într-adevăr.

(Pauză.)

Știi, zilele trecute ședeam la o cafenea. S-a nimerit să stau la aceeași masă cu o femeie. Ei bine, am început o mică discuție. Numai știu... despre concediul ei, despre locurile pe unde fusese. Fusese în jos, pe coasta de sud.

Nu-mi aduc aminte unde anume. Oricum, ședeam acolo, la o mică discuție... când deodată și-a întins mîna peste masă și a pus-o peste a mea... și m-a-ntrebat: „Ti-ar face plăcere să-ți privesc trupul?”

DAVIES: Hodoronc-tronc.

(Pauză.)

ASTON: Da. Chiar hodoronc-tronc, în mijlocul discuției.

Mi s-a părut cam ciudat. DAVIES: Același lucru mi l-au spus și mie. ASTON: Zău? DAVIES:

Femeile? O, nu odată mi s-a întîmplat să vină

și să-mi pună mai mult sau mai puțin aceeași întrebare.

(Pauză.)

ASTON: Cum spuneai că te cheamă?

DAVIES: Numele meu de-mprumut este Bernard Jenkins.

ASTON: Nu, celălalt.

DAVIES: Davies. Mac Davies.

ASTON: Welș, nu?

DAVIES: Cum?

ASTON: Ești welș?

(Pauză.)

DAVIES: Păi, am fost pe-acolo, știi... Vreau să zic... Am fost pe-acolo...

ASTON: Bine, dar de unde ești? DAVIES: *(posomorit):* Ce vrei să spui? ASTON: De unde ești?

DAVIES: Aăă... oh, e puțin cam greu, așa să te întorci cu

gîndurile îndărăt... înțelegi ce vreau să zic. Să te-ntorci... .

cale lungă... cam pierzi urma, așa... știi... ASTON *(aplecîndu-se spre partea de jos a șemineului):* Vezi saltarul ăsta? Aprinde-l, dacă vrei. Radiatorul ăl' mic. DAVIES: Bine, dom'le. ASTON: Bagă numai în priză, aici.

274

ÎNGRIJITORUL

DAVIES: Bine, dom'le. *(Aston se îndreaptă spre ușă. Davies*

întreabă îngrijorat.) Ce-am de făcut? ASTON: Doar să-l răsucești, atîta tot. Pe-urmă se încălzește singur.

DAVIES: Să-ți spun ceva. N-am să-mi bat capul cu asta. ASTON: Nu-i nici o bătaie de cap. DAVIES:

Vezi că nu mă prea dau în vînt după asemenea

lucruri.

ASTON: Ar trebui să funcționeze. (*Răsucindu-l.*) Așa. DAVIES: Ei, tocmai voiam să te întreb, dom'le. Ce-i cu soba asta? Adică, nu crezi că ar putea să răsuflă ceva... ce zici?

ASTON: Nu-i racordată. DAVIES: Vezi, necazul e că se află chiar la capul patului meu, înțelegi? Trebuie să bag de seamă să nu agăț... cu cotul, unul din robinetele de gaz, când mă ridic din pat — ai prins ce vreau să spun?

(*Înconjoară soba de pârlea cealaltă și o examinează.*)

ASTON: Nu-i nici o pricină de îngrijorare.

DAVIES: Uite ce-i, *dumneata* nu te-ngrijora. Tot ce-am să fac, e să văd din când în când de robinetele alea. Să mă conving că-s închise. Lasă-le pe seama mea.

ASTON: Nu cred că...

DAVIES (*venind înapoi*): Ei, dom 'le, numai un singur lucru... ei... nu mi-ai putea lăsa ceva parale pentru o ceașcă de ceai, nu mai mult, știi?

ASTON: Ți-am dat aseară ceva parale.

DAVIES: Da, așa-i. Așa-i. Am uitat. Mi-a ieșit complet din minte. Așa-i. Mulțumesc, dom'le. Ascultă. Ești sigur... ești sigur că nu te stingheresc, stînd aici? Vreau să zic, nu sînt genul de om care-și face de cap.

ASTON: Bine, e-n regulă.

DAVIES: S-ar putea să mă duc astăzi, mai tîrziu, pînă la Wembley.

ASTON: Foarte bine.

DAVIES: E o cafenea acolo. Știi, s-ar putea să mă angajez acolo. Înțelegi, am fost pe-acolo. Știu că erau cam...

ACTUL INTÎI

275

cam strîmtorați. S-ar putea să aibă nevoie de ceva personal.

ASTON: Cînd a fost asta?

DAVIES: Cum? Ei bine, asta a fost... cam cu... asta ar fi... ar fi acu' cîtăva vreme. Dar, de fapt uite ce e, prin părțile alea nu se pot găsi oameni acătării. Chestia e că vor să se descotorosească de străinii ăștia, înțelegi, care-i servesc. Vor să fie un englez, ăla de le toarnă ceaiul, asta vor ei, după asta tînjesc. E doar un lucru de bun simț, nu-i așa? Oh, am aflat asta pe ascuns... Asta-i... ei... Asta-i... asta-i ce-am să fac.

(*Pauză.*)

Numai de-aș putea ajunge pînă acolo. ASTON: Hm. (*Se duce spre ușă.*) Atunci, la revedere.

DAVIES: Da, pe curînd.

(*Aston iese și închide ușa. Davies rămîne nemișcat. Așteaptă cîteva clipe, apoi se duce spre ușă, o deschide, scoate capul afară, închide ușa. Stă cu spatele rezemat de ea, apoi se întoarce repede, o deschide. Scoate capul afară, vine înapoi, închide ușa, găsește cheile în buzunar, încearcă una, pe 'urmă pe alta, încuie ușa. Se uită împrejur, prin cameră. Apoi se duce repede spre patul lui Aston, se apleacă, scoate pantofii și-i cercetează.*)

Nu-s răi, pantofii. Cam ascuțiți.

(*li pune la loc, sub pal. Se uită în jurul patului lui Aston, ia un vas și se uită în el, pe urmă ridică o cutie și o scutură.*)

Șuruburi!

(*Vede gălețile cu vopsea deasupra patului, se îndreaptă spre ele și le examinează.*)

Vopsea! Ce-o fi vrînd să vopsească?

(*Dă jos o găleată, vine în mijlocul camerei, se uită în sus, la găleată și se strîmbă.*)

18*

276

ÎNGRIJITORUL

Trebuie să aflu ce-i cu asta. (*Trece spre dreapta și ridică un aparat de sudat.*) Are ceva hîrburi adunate pe aici. (*Ridică statuia lui Budha și o cercetează.*) Numai hîrburi. Ia te uită. (*Privirea îi cade pe teancul de hîrtii.*) La ce i-or fi trebuind toate hîrțiile alea? Afurisite hîrtii.

(*Se duce la unul din teancuri și-l atinge. Teancul se clatină, li îndreaptă.*)

Țin-te bine, țin-te bine!

(*Reazimă teancul și împinge hîrțiile la loc. Ușa se deschide. Intră Mick, bagă cheia în buzunar și închide ușa, fără zgomot. Rămîne Ungă ușă și se uită la Davies.*)

DAVIES: La ce i-or fi trebuind toate hîrutiile astea? *(Se urcă peste covorul strîns sul, ca să ajungă pînă la lada albastră.)* Era un cearșaf și o pernă, pregătite aici, înăuntru. *(Deschide lada.)* Nimic! *(începe să închidă lada.)* Totuși, de bine de rău, am tras un pui de somn. Nu fac nici un tîm-bălău. *(Se uită spre fereastră.)* Ce-i asta? *(Apucă o altă ladă și încearcă s-o deschidă. Mick trece în fund, fără zgomot.)* încuiată! *(O pune jos și vine în prim plan.)* Trebuie să fie ceva în ea.

(Ridică un sertar de dulap, scotocește printre lucrurile care se află în el și pe urmă ti pune jos.)

(Mick se strecoară prin cameră. Davies se întoarce pe jumătate. Mick îl prinde de braț și i-l răsuște la spate. Davies țipă.)

Âuuuuuuu! Auuuuuuuu! Ce! Ce! Ce! Aumrauuu!

(Mick îl Irîntește la pămînt pe Davies, care se luptă, se slîmbu, geme, și-și holbează ochii. Mick îl ține de braț, își duce cealaltă mînă la buze, apoi la buzele lui Davies. Davies se liniștește. Mick li dă drumul. Davies se chircește. Mick întinde degetul, amenințător. Apoi se lasă pe vine și-l privește pe Davies. Se uită la el, apoi se ridică în picioare și-l privește de sus. Davies își freacă brațul, pîndindu-l pe Mick. Mick se întoarce încet, se uită prin odaie. Se duce la patul lui Davies și trage cuvertura. Se întoarce, se duce la cuierul de haine

ACTUL ÎNTII

277

și ia pantalonii lui Davies în mînă. Davies dă să se ridice. Mick îl apasă cu piciorul și apoi rămîne cu piciorul deasupra lui. În cele din urmă, ia piciorul de pe el. Examinează pantalonii și-i aruncă înapoi. Davies rămîne pe jos, chircit, Mick se duce încet pînă la scaun, se așază și-l privește pe Davies fără expresie.) (Tăcere.)

MICK: Care-i șpilul?

CORTINA

ACTUL II

Citeva clipe mai lîrziu.

Mick stă pe scaun. Davies pe jos, jumătate chircit, jumătate așezat. Tăcere.

MICK: Ei?

DAVIES: Nimic, nimic. Nimic.

(Se aude căzînd o picătură în găleata de sus. Amîndoi ridică privirea. Mick se uită din nou la Davies.)

MICK: Cum te cheamă? DAVIES: Nu te cunosc. Nu știu cine ești. *(Pauză.)*

MICK: Ei? DAVIES: Jenkins. MICK: Jenkins? DAVIES: Da. MICK: Jen...kins.

(Pauză.)

Ai dormit aici noaptea asta? DAVIES: Da. MICK: Ai dormit bine? DAVIES: Da. MICK: Mă bucur grozav. îmi pare grozav de bine să te cunosc.

(Pauză.)

Cum ai spus că te cheamă? DAVIES: Jenkins. MICK: Pofim? DAVIES: Jenkins.

(Pauză.)

MICK: Jen...kins. *(Se aude o picătură căzînd în găleată. Davies ridică privirea.)* Mi-l reamintești pe fratele unchiu-

ACTUL AL DOILEA

279

lui meu. Era veșnic pe drumuri, omul ăla. Totdeauna cu pașaportul în buzunar. Și cu ochii mereu după fete. Avea exact statura dumitale. Era într-un fel un atlet. Specialist la săritura în lungime. De Crăciun avea obiceiul să demonstreze diferite scamatorii, în salon. Avea o slăbiciune pentru nuci. Asta era. O slăbiciune, nimic mai mult. Nu se sătura de ele niciodată. Nuci, nuci de cocos, alune, alune americane, nu s-ar fi atins de-o prăjitură cu fructe. Avea un cronometru minunat. L-a luat din Hong-Kong. A doua zi l-au dat afară din Armata Salvării. Obişnuia să tragă la numărul patru, la manutanță. Asta, înainte de a fi primit Medalia de Aur. Avea obiceiul ciudat să-și poarte vioara pe spate. Ca pe un pui de indian. Cred că avea în vine ceva sînge de piele-roșie. Ca să spun drept, n-am înțeles niciodată cum a ajuns să fie fratele unchiului meu. De multe ori m-am gîndit că poate e pe dos. Vreau să zic că unchiul meu i-a fost frate, iar el era unchiul meu. Dar nu i-am zis niciodată „unchiule”. De fapt, îi spuneam Sid. Și mama mea, tot Sid îi spunea. A fost o poveste hazlie. Arăta leit ca dumneata. S-a însurat cu o chinezoaică și a plecat în Jamaica.

(Pauză.)

Sper că ai dormit bine azi-noapte. DAVIES: Ascultă! Nu știu cine ești! MICK: în care pat ai dormit? DAVIES: Uite ce e... MICK: Ei? DAVIES: în asta. MICK: Nu în celălalt? DAVIES: Nu. MICK: Știi s-alegi.

(Pauză.)

Cum îți place camera mea? DAVIES: Camera dumitale? MICK: Da. DAVIES: Asta nu-i camera

dumitale. Nu știu cine ești.
Nu te-am mai văzut niciodată.
280

V

ÎNGRIJITORUL

MICK: Știi, de mă crezi ori ba, există o asemănare tare hazlie între dumneata și un tip pe care l-am cunoscut cîndva, la Shoreditch. De fapt, trăia la Aldgate. Eu stăteam cu un văr, la Camden. Individul ăsta ținea o gheretă în parcul Finsbury, chiar lîngă depoul de autobuze. Cînd am apucat să-l cunosc, am aflat că a fost crescut în Putney. Dar asta, pentru mine, nu avea nici o importanță. Cunosc chiar cîteva persoane care s-au născut în Putney. Și chiar de nu s-ar fi născut în Putney, s-au născut în Fulham. Singurul bucluc era că individul nu se născuse în Putney, ci doar crescuse acolo. Pînă la urmă s-a văzut că se născuse pe Caledonian Road, chiar înainte să ajungi la Nag's Head. Bătrîna maică-sa mai locuia încă la Angel. Autobuzele treceau toate chiar prin fața porții, și ea putea să ia pe 38, 581, 30 sau 38 A, s-o ducă-n jos, pe Essex Road, pînă la intersecția de la Dalston, cît ai zice pește. Firește, dacă-l lua pe 30, urca pe Upper Street, cotea la Highbury Corner și o lua în jos, spre catedrala St. Paul, dar tot la intersecția de la Dalston ajungea în cele din urmă. Obişnuiam să-mi las bicicleta în grădina ei, cînd mergeam la lucru. Da, era o chestie ciudată. Semăna leit cu dumneata. Avea nasul puţin mai mare, dar asta n-are nici o importanță.

(Pauză.)

Ai dormit aici noaptea asta? DAVIES: Da. MICK: Ai dormit bine? DAVIES: Da!

MICK: Ai ieşit afară în timpul nopții? DAVIES: Nu!

(Pauză.)

MICK: Cum te cheamă?

DAVIES (foindu-se, gata să se ridice): Uite ce e !

MICK: Cum te cheamă?

DAVIES: Jenkins!

ACTUL AL DOILEA

281

MICK: Jen...kins.

(Davies face brusc o mişcare, dînd să se scoale. Un răcnet puternic al lui Mick îl trimite la loc. Mick strigă la el.)

Ai dormit aici noaptea asta? DAVIES: Da...

...

MICK (continuînd într-un ritm intens): Cum ai dormit.'

DAVIES: Am dormit...

MICK: Ai dormit bine?

DAVIES: Uite ce e...

MICK: În care pat?

DAVIES: În ăsta...

MICK: Nu în celălalt?

DAVIES: Nu!

MICK: Știi s-alegi.

(Pauză.)

(Calm.) Știi s-alegi.

(Pauză.)

(Din nou politico): Cum ai dormit în patul ăla? DAVIES (izbind duşumeaua): Perfect! MICK: N-a fost incomod? DAVIES (murmurînd): Perfect!

(Mick se ridică și se îndreaptă spre el.)

MICK: Ești străin?

DAVIES: Nu.

MICK: Născut și crescut în Insulele Britanice*

DAVIES: Da!

MICK: Ce te-au învățat?

(Pauză.)

Cum ți-a plăcut patul meu?

(Pauză.)

Ăsta-i patul meu. Ai grijă să nu te tragă curentul. DAVIES: De la pat? MICK: Nu. Și-acum, saltă-ți fundul.

ÎNGRIJITORUL

(Davies se holbează circumspect la Mick, care se întoarce. Davies se tirăște pe brinci pînă la stativul mobil și-și înhață pantalonii. Mick se întoarce repede și i-i smulge. Davies se repede după ei. Mick întinde mina, amenințător.)

Ai de gînd să rămîi aici? DAVIES: Dă-mi pantalonii! MICK: Rămîi aici mai multă vreme? DAVIES: Dă-mi pantalonii ăia afurisiți! MICK: De ce, un' te duci? DAVIES: Dă-mi-i și mă duc. Mă duc la Sidcup!

(Mick îl pocnește de cîteva ori pe Davies cu pantalonii peste față. Davies se retrage.)

(Pauză.)

MICK: Știi, îmi amintești de un tip, de care m-am ciocnit odată, tocmai de partea cealaltă a pasajului Guildford. DAVIES: Am fost adus aici!

(Pauză.) MICK: Poftim?

DAVIES: Am fost adus aici! Am fost adus aici! MICK: Adus aici? Cine te-a adus aici? DAVIES: Omul care stă aici... el...

(Pauză.)

MICK: Ești un mincinos ordinar.

DAVIES: Am fost adus aici, aseară... l-am întîlnit... într-o cafenea... lucram... m-au dat afară... lucram acolo... tipul m-a scăpat de cafteală și m-a adus aici, m-a adus drept aici.

(Pauză.)

MICK: Mă tem că ești un mincinos ordinar, din naștere, nu-i așa? Camera asta îmi aparține. E camera mea. Te afli în casa mea.

DAVIES: E-a lui... m-a-ngrijit bine... el...

MICK *(arătînd spre patul lui Davies)*: Țsta-i patul meu.

ACTUL AL DOILEA

DAVIES^ Și ăla?

MICK: Țla-i patul maică-mi.

DAVIES: Ei bine, noaptea trecută n-a dormit în patul ăla!

MICK *(indreptîndu-se spre el)*: Nu te obraznici, băiete, nu te obraznici. Nu te atinge de bătrîna mea mamă.

DAVIES: N-am vrut... n-am...

MICK: Nu te-ntrece cu gluma, prietene, nu-ți permite obrazniciei față de bătrîna mea mamă, fii respectuos.

DAVIES: Sint respectuos, nimeni nu-i mai respectuos ca mine.

MICK: Ei atunci, termină cu toate minciunile astea.

DAVIES: Ascultă, nu te-am văzut niciodată pînă acum, nu-i așa?

MICK: Presupun că nici pe maică-mea n-ai văzut-o niciodată pînă acum.

(Pauză.)

Trebuie să ajung la concluzia că ești o lichea bătrîna. Nu ești altceva decît o canalie bătrîna.

DAVIES': Stai puțin...

MICK: Ascultă, băiete. Ascultă, băiețuș. Puți.

DAVIES: N-ai nici un drept să...

MICK: Împuți locul. Ești un spărgător bătrîn, n-ai cum s-o scalzi. Ești o gioarsă bătrîna. N-ai ce căuta într-o casă ca asta. Ești un mitocan bătrîn. Asta-i! N-ai ce cotrobăi într-un apartament ca ăsta, mobilat sau nemobilat. Aș putea cere pe el șapte lire pe săptămîină, dac-aș vrea. Găsesc mușteriu și mîine. Trei sute cincizeci pe an, fără angarale. Categorie! Vreau să zic, dacă ai paralele astea, nu te sfii s-o spui. Asta-i situația! Cu mobilă și instalație, patru sute. Sau, poate mai las un pic. Valoare impozabilă, nouăzeci de lire pe an. Apa, încălzitul și lumina poți să le socotești în jur de cincizeci. Una peste alta, te va costa opt sute nouăzeci! Bineînțeles, dacă vrei să-l iei. Spune-mi, și am să-i pun pe avocați să-ți întocmească contract. Altminteri, camionul meu e afară, în cinci minute te-am dus la poliție; te bag la apă pentru mai multe infracțiuni, pentru violare de domiciliu cu premeditare, pentru jaf ziua-n amiaza mare, pentru furt, pentru

hoție și pentru împuțirea casei. Ce-ai de spus? Decît doar dacă într-adevăr ești interesat să-l iei. Firește, îl voi pune întîi pe fratele meu să ți-l decoreze. Am un frate, decorator de prima mînă. Are să-l decoreze pentru dumneata. Dacă vrei mai mult spațiu... nimic mai simplu! Pe palier se mai află patru camere, tocmai bune. Baie, sufragerie, dormitor și cameră de copii. Asta poți s-o faci cameră de lucru. Fratele ăsta al meu, de care ți-am pomenit, e tocmai pe cale să se-apuce de treabă la celelalte camere. Da, e tocmai pe cale să se-apuce! Ei, ce spui? Opt sute pentru camera asta, sau trei mii-peșin, pentru tot etajul de sus. Pe de altă parte, dacă preferi să închiriezi pe un termen mai lung, cunosc o firmă de asigurare în West Ham, care va fi în_întată să trateze afacerea, pentru dumneata. Fără chițibușarii, sincer și pe față, fără clauze secrete; reputație nepătată; douăzeci la sută dobîndă, cincizeci la sută depunere; plată pe loc, restituire garantată, alocații de familie, bonificații, animări de scadență, de cîte ori ai nevoie, pînă la șase luni... permis anual de examinare a arhivei... Nimic secret! Ce mai încoa' și-ncolo! Firmă solidă! Capital investit în ceai, acțiuni de bursă, extinderea beneficiilor. În caz de reziliere, acordă compensații... indemnizații substanțiale în caz de rebeliune sau orice alte tulburări civile, conflicte de muncă, vijelie, furtună, trăsnet, furt de vite, incendiu — toate supuse unui control zilnic și unui supracontrol. Vom avea nevoie, firește, de o declarație semnată de medicul dumatile curant, drept garanție că te afli în deplinătatea facultăților mintale pentru a purta pe deplin răspunderea, nu-i așa? La ce bancă ai cont?

(Pauză.)

La ce bancă ai cont?

(Se deschide ușa. Intră Aston. Mick se întoarce și lasă pantalonii să-i cadă din mînă. Davies îi ridică și-i îmbracă. Aston, după ce aruncă o privire spre cei doi, se îndreaptă spre patul său, pune pe el o sacoșă pe care a, adus-o în mînă, se așază și începe din nou să repare prăjiitorul electric. Davies se retrage în colțul său. Mick se așază pe un scaun.

Tăcere.

Se aude o picătură căzînd în găleată. Toți ridică privirea.

Tăcere.)

Tot mai picură. ASTON: Da.

(Pauză.)

Din acoperiș. MICK: Din acoperiș, ai? ASTON: Da.

(Pauză.)

Va trebui să astup cu catran. MICK: Vrei să astupi cu catran? ASTON: Da. MICK: Ce? ASTON: Crăpăturile.

(Pauză.)

MICK: O să astupi cu catran crăpăturile din acoperiș? ASTON: Da.

(Pauză.)

MICK: Crezi c-o să ajute?

ASTON: O să ajute, pentru moment.

MICK: Ihî.

(Pauză.)

DAVIES (*brusc*): Ce faceți...? (*Amîndoi se uită la el.*) Ce faceți... cînd se umple găleata?

(Pauză.)

ASTON: O golim. (Pauză.)

28C

ÎNGRIJITORUL

MICK: îi spuneam tocmai prietenului meu că ești pe cale să te-apuci să decorezi celelalte camere.

ASTON: Da. (*Pauza. Apoi către Davies*): Ți-am adus geamantanul.

DAVIES: Oh. (*Vine la el și-i ia geamantanul.*) Oh, mulțumesc, domnule, mulțumesc. Ți l-au dat, nu? (*Davies se întoarce la locul său, cu geamantanul. Mick se scoală și i-l smulge.*)

MICK: Ge-i ăsta?

DAVIES: Dă-mi-l, e geamantanul meu!

MICK (*împingîndu-l la o parte*): Am mai văzut odată geamantanul ăsta.

DAVIES: E geamantanul meu.

MICK: Geamantanul ăsta mi-e foarte cunoscut.

DAVIES: Ce vrei să spui?

MICK: De unde-l ai?

ASTON (*ridicându-se, către ei*): Isprăviți.

DAVIES: E-al meu.

MICK: Al cui?

DAVIES: Al meu. Spune-i că-i al meu.

MICK: ăsta-i geamantanul dumitale?

DAVIES: Dă-mi-l!

ASTON: Dă-i-l.

MICK: Ce? Ce să-i dau?

DAVIES: Geamantanul ăla afurisit!

MICK (*vîrîndu-l în dosul sobei de gaz*): Care geamantan? (*Lui Davies.*) Care geamantan?

DAVIES (*agitîndu-se*): Ascultă!

MICK (*înfruntîndu-l*): Unde te duci?

DAVIES: Mă duc să-mi iau... vechiul meu...

MICK: Vezi să nu dai cu bîta în baltă, băiețuș! Bați la poartă cînd nu-i nimeni acasă. Nu împinge lucrurile prea departe. Vii să scotocești într-o casă străină, pui mîna pe tot ce poți pune mîna. Nu ntrece măsura, băiete.

(*Aston apucă geamantanul.*)

DAVIES: Lichea nenorocită ce ești,, hoț nenorocit,, lasă-niă să-mi iau,,

ACTUL AL DOILEA

287

ASTON: Uite-l.

(*Aston îi oferă lui Davies geamantanul. Mick îi apucă. Aston îl ia. Mick îl apucă. Davies întinde mîna după el. Aston îl ia, Mick întinde mîna după el. Aston îl dă lui Davies. Mick îl apucă.*)

Pauză.

Aston îl ia. Davies îl ia, Mick îl ia. Davies întinde mîna după el.

Aston îl ia.

Pauză.

Aston îl dă lui Mick. Mick îl dă lui Davies. Davies i-l smulge din mină.

Pauză.

Mick se uită la Aston. Davies se îndepărtează cu geamantanul, li scapă din mină.

Pauză.

Cei doi îl urmăresc cu privirile. Davies îl ridică. Se duce la pat și se așază. Aston se îndreaptă spre patul său, se așază și începe să-și răsucescă o țigară.

Mick stă nemișcat.

Pauză.

Se aude o picătură căzînd în găleată. Toți ridică privirea.

Pauză.)

ASTON: Cum te-ai descurcat la Wembley? DAVIES: Păi, nu m-am dus.

(*Pauză.*)

Nu. N-am prîdit. (*Mick se duce la ușă și iese.*)

ASTON: Am cam avut ghinion cu **fierăstrăul** ăla **subțire**. Cînd am ajuns acolo, nu mai era.

(*Pauză.*)

DAVIES: Cine a fost individul ăsta?

ASTON: Fratele meu.

DAVIES: Zău? E cam glumeț, nu?

ASTON: Hm.

DAVIES: Da... e-ntr-adevăr glumeț.

288

ÎNGRIJITORUL

ASTON: Are simțul umorului. DAVIES: Da, am'băgat de seamă.

(*Pauză.*)

E-ntr-adevăr glumeț, flăcăul, oricine-și poate da seama de asta.

(Pauză.)

ASTON: Da, caută să... caută să le ia pe toate în glumă.

DAVIES: Ei bine, are simțul umorului, nu?

ASTON: Da.

DAVIES: Da, oricine poate spune asta.

(Pauză.)

Aș fi putut spune încă din prima dată când l-am văzut că are un fel al său de a privi lucrurile.

(Aston se ridică, se apropie de sertarul din dreapta, ridică statuia lui Budha și o pune pe soba de gaz.)

ASTON: Trebuie să aranjez pentru el etajul de sus al casei.

DAVIES: Ce... vrei să spui... vrei să spui că asta-i casa lui?

ASTON: Da, trebuie să decorez pentru el palierul ăsta. Să-l transform într-un apartament.

DAVIES: Atunci, el ce-nvârte?

ASTON: E în construcții. Are camionul lui.

DAVIES: Nu stă aici?"

ASTON: După ce-o să fac șopronul ăla, afară... o să fiu în stare să mă ocup ceva mai mult de apartament, știi. Poate reușesc să mai potrivesc câte ceva pe aici. (Merge spre fereastră.) Vezi, mă pricep să meșteresc. Asta-i ceva ce sînt în stare să fac. N-am știut niciodată că sînt în stare. Dar acum mă pricep să fac tot soiul de lucruri. Știi, muncă manuală. După ce-o să fac șopronul ăla, afară... Vezi, o să am un atelier. Aș... aș putea lucra puțin în lemn. Lucrări simple, în lemn, pentru început. Să lucrez în... lemn bun.

(Pauză.)

ACTUL AL DOILEA

289

Desigur, sînt multe de făcut în casa asta. Ce mă gîndesc, totuși, e că aș putea trage un perete despărțitor... într-una din camerele de pe palier. Cred că ar fi ceva. Știi... există paravanele alea... știi... orientale. Se împart cu ele came-rele-n două. Se separă în două. Aș putea fie să fac așa, fie să trag un perete despărțitor. Aș putea-o potrivi, vezi, dac-aș avea un atelier.

(Pauză.)

Oricum, cred că m-am hotărît pentru peretele despărțitor.

(Pauză.)

DAVIES: Ascultă, am stat să mă gîndesc. Țsta nu-i geamantanul meu.

ASTON: Oh. Nu.

DAVIES: Nu, ăsta nu-i geamantanul meu. Geamantanul meu era cu totul altfel, înțelegi? Știu ce s-a-nîmplat. Au păstrat geamantanul meu și dumitale ți-au dat cu totul altul.

ASTON: Nu... ce s-a-nîmplat e că cineva a fugit cu geamantanul dumitale.

DAVIES (ridicîndu-se): Așa am spus și eu!

ASTON: În orice caz, geamantanul ăsta l-am luat din altă parte. Sînt și citeva boarfe în el. Mi-au dat toată grămada foarte ieftin.

DAVIES (deschizînd geamantanul): Vreo pereche de pantofi? (Davies scoate din geamantan două cămăși de pinză în carouri, roșu și verde aprins. Le ia și le ridică.) Pinză cadrilată.

ASTON: Da.

DAVIES: Da... ei bine, știu câte ceva despre soiul ăsta de cămăși, înțelegi. Cu cămăși de soiul ăsta, nu prea ajungi departe pe timp de iarnă. Vreau să zic că lucrul ăsta, îl știu cu toată siguranța. Nu, ceea ce-mi trebuie, e un soi de cămașă cu dungi, o cămașă bună, durabilă, cu dungi în lung. Asta-i ce-mi doresc. (Scoate din cufăr o jachetă de smoking din catifea roșu-închis.) Ce-i asta? ASTON: O jachetă de smoking.

19 — Teatrul englez contemporan, voi. I

290

ÎNGRIJITORUL

DAVIES: O jachetă de smoking? (O pipăie.) Nu-i rea. Să văd cum îmi vine. (O încearcă.) N-ai pe-aici vreo oglindă?

ASTON: Nu cred să am.

DAVIES: Ei bine, nu-mi vine rău. Cum ți se pare că arată?

ASTON: Arată foarte bine.

DAVIES: Ei bine, atunci pe asta n-am s-o refuz.

(*Aston ia ștecărul în mână și-l cercetează.*) Nu, pe asta n-am s-o refuz. (*Pauză.*)

ASTON: Ai putea fi... îngrijitor aici, dac-ai vrea.

DAVIES: Ce?

ASTON: Ai putea... Să-ngrijești casa, dac-ai vrea... știi, treptele și palierul, scările din față, să le păzești. Să lustruiești soneriile.

DAVIES: Soneriile?

ASTON: Am să instalez câteva, jos, la ușa principală. De alamă.

DAVIES: Îngrijitor, ai?

ASTON: Da.

DAVIES: Păi, eu... eu pînă acum n-am făcut niciodată pe îngrijitorul, știi... vreau să zic... niciodată... ceea ce vreau să zic e că... n-am fost niciodată îngrijitor pînă acum.

(*Pauză.*)

ASTON: Dar ce-ai zice dacă ai deveni îngrijitor? DAVIES: Ei bine, socotesc... ei bine, ar trebui să știu...

înțelegi...

ASTON: Ce fel de... DAVIES: Da, ce fel de... știi...

(*Pauză.*)

ASTON: Ei bine, vreau să zic...

DAVIES: Vreau să zic că ar trebui să... ar trebui să...

ASTON; Ei bine, ți-aș putea spune...

ACTUL AL DOILEA

291

DAVIES: Asta-i... asta-i... vezi... înțelegi ce vreau să spun? ASTON: Cînd vine clipa potrivită..."

DAVIES Vreau să zic, la asta mă gîndesc... știi... ASTON: Mai mult sau mai puțin exact ceea ce dumneata... DAVIES: Vezi, ceea ce vreau să zic... la ceea ce mă gîndesc... vreau să zic, ce fel de treburi...

(*Pauză.*)

ASTON: Ei bine, sînt anumite lucruri, ca scările... și... și

soneriile... DAVIES: Dar ar fi vorba...nu?... ar fi vorba și de mătură...

nu-i așa?

ASTON: Da, firește, și ți-ar trebui și citeva perii. DAVIES: Ar fi nevoie de ceva unelte... vezi... ar fi nevoie

de câteva unelte bune...

(*Aston ia un halat alb dintr-un cui de deasupra patului și i-l arată lui Davies.*)

ASTON: Ai putea să-l porți pe-asta, dacă ai vrea.

DAVIES: Da... e drăguț, nu?

ASTON: Te-ar feri de praf.

DAVIES (*îmbrăcîndu-l*): Da, ăsta m-ar feri în toată legea de praf. M-ar feri de-a binelea. Mulțumesc frumos, dom'le.

ASTON: Știi ce-am putea face, am putea... aș putea fixa o sonerie jos, afară, la ușa principală, cu inscripția „îngrijitor”. Și ai putea răspunde oricui întrebă.

DAVIES: O, în privința asta, nu știu...

ASTON: De ce nu?

DAVIES: Păi, mă gîndesc că nu poți să știi cine urcă pe-acolo pe scările alea, din față, nu-i așa? Trebuie să fii cît de cît prudent.

ASTON: Ce, te urmărește careva?

DAVIES: Să mă urmărească? Ei bine, s-ar putea ca ticălosul ăla de scoțian să se țină după mine, nu-i așa? Tot ce-aș putea face e c-aș auzi soneria, m-aș duce jos, aș deschide ușa; cine știe cine ar putea fi, ar putea fi orice individ. Aș putea fi aranjat atît de ușor, dom'le... Ar putea veni să-mi ceară talonul ăla de asigurări, vreau să zic, uite-te

19*

292

INGRIJITORUL

la el și vezi, n-am decît patru timbre, asta-i tot ce am, n-am mai multe, asta-i tot ce am; ar suna la soneria cu „îngrijitor” și m-ar băga la zdup, asta ar face, n-aș avea nici o șansă de scăpare. Desigur că mai am o grămadă de alte taloane, pe ici, pe colo, dar ei nu știu asta și nici nu le-o pot spune, nu-i așa că nu pot, pentru că atunci ar descoperi c-am circulat sub un nume de-mprumut. Înțelegi, numele pe care-l port acum, nu e cel pe care-l folosesc, înțelegi, e altul, înțelegi, numele cu care umblu acum, nu e cel adevărat. E de-mprumut.

(Tăcere.)

(Luminile pâlesc treptat pînă se face întuneric. Apoi, prin fereastră, pătrunde o lumină palidă.

Se trîntește o ușă. Se aude o cheie răsucindu-se în broască. Intră Davies, închide ușa și încearcă comutatorul, aprinde, stinge, aprinde, stinge, fără ca becul să se lumineze.)

DAVIES (*murmurînd*): Ce-i asta? (*Aprinde și stinge comutatorul.*) Ce s-o fi întîmplat cu lumina asta afurisită? (*Aprinde și stinge.*) Aaaa... Să nu-mi spui că lumina asta afurisită s-a stricat tocmai acum.

(Pauză.)

Ce mă fac? Lumina asta afurisită s-a stricat tocmai acum. Nu văd nimic.

(Pauză.)

Ce mă fac acum? (*Face cîțiva pași, se împiedică.*) Dumnezeuule, ce-i asta? O lumină. O clipă numai.

(Caută chibriturile în buzunar, scoate o cutie și aprinde un chibrit. Chibritul se stinge. Cutia cade.)

Aaah! Unde e? (*Aplecîndu-se.*) Unde o fi cutia asta afurisită?

(Cutia e aruncată cu piciorul.) Ce-i asta? Ce-i? Cine-i? Ce-i asta? *(Pauză. Se mișcă.)*

ACTUL AL DOILEA

293

Unde mi-e cutia? A fost aici, pe jos. Cine-i? Cine umblă cu ea?

(Tăcere.)

Haide. Cine-i? Cine-i ăla de pune mîna pe cutia mea?

(Pauză.)

Cine-i aici, înăuntru?

(Pauză.)

Am un cuțit la mine. Sînt gata. Haide, spune, cine ești?

(Se mișcă, se împiedică, cade și scoate un țipăt.

Tăcere.

Davies geme încet. Se ridică.)

E-n regulă!

(Se ridică. Gîfîie din greu.

Brusc, aspiratorul începe să bîzîie. O siluetă se mișcă cu el, îl manevrează. Tubul lunecă de-a lungul podelei în urma lui Davies, care sare, se azylrle într-o parte să-l evite și cade, cu răsufierea tăiată.)

Ah, ah, ah, ah, ah! Lasă-mă-n pace-e-e-e!

(Aspiratorul se oprește. Silueta sare pe palul lui Aston.) Te-aștept! Sînt... sînt... sînt aici!

(Silueta scoate ștecărul aspiratorului din priză și potrivește becul. Luminase aprinde. Davies se lipește de peretele din dreapta, cu cuțitul în mînă. Mick e în picioare, pe pat, ținînd ștecărul.)

MICK: Tocmai mă apucasem să deretic puțîn... curățenia de primăvară. (*Se dă jos.*) Cîndva a fost aici, în perete, o priză pentru aspiratorul ăsta. Dar n-are curent. A trebuit să-l fixeze în fasungul lămpii. (*Bagă aspiratorul sub patul lui Aston.*) Cum ți se pare acum camera? I-am tras o curățenie zdravănă.

(Pauză.)

294

ÎNGRIJITORUL

Facem cu schimbul, la două săptămîni, îrate-meu și cu mine, și-i tragem o curățenie zdravănă prin cameră. În seara asta am lucrat pînă tîrziu, abia acum am sosit. Dar m-am gîndit că-i mai bine să m-apuc imediat, că-i rîndul meu. *(Pauză.)*

De fapt nu stau aici. Nu. De fapt, stau în altă parte. Dar la urma urmelor sînt răspunzător pentru buna întreținere a casei, nu-i așa? Ce să fac, trufie de proprietar.

(Vine spre Dacics, arată cuțitul.)

Pentru ce-l tot vînturi?

DAVIES: Te-ai apropiat de mine...

MICK: Îmi pare rău dacă te-am speriat. Dar să știi că m-am gândit și la dumneata. Mă gândesc că ești oaspetele fratelui meu. Trebuie să ne îngrijim de confortul dumatăle, nu-i așa? Nu vreau să ți se-nîunde nasul de praf. Și fiindcă veni vorba, cit ai de gînd să stai pe-aici? De fapt aveam de gînd să propun să-ți scădem chiria, s-o scădem, să rămînă doar o sumă formală, vreau să zic, pînă te căpă-tuiești undeva. Doar formală, atîta tot.

(Pauză.)

Totuși, dacă ai de gînd să faci pe nebunul, va trebui să revin asupra întregii propuneri.

(Pauză.)

Ei, doar n-ai de gînd să devii violent cu mine, nu-i așa?

Nu ești violent de felul dumatăle, nu?

DAVIES (*vehement*): Îmi păstrez firea, frate. Dar dacă cineva mă zgîndăre, să știe la ce trebuie să se aștepte.

MICK: Îmi închipui.

DAVIES: Da, da. Eu am trecut prin multe, știi? Înțelegi ce vreau să spun? Pentru puțină glumă, cînd și cînd, nu mă supăr, dar oricine-ți va spune... că nimeni nu îndrăznește să se ia de mine...

MICK: Înțeleg ce vrei să spui, da.

ACTUL AL DOILEA

295

DAVIES: Pînă la un punct. Mă poți duce... dar... MICK: Nu mai departe. DAVIES: Asta e.

(*ivlick se așază pe niște vechituri, în dreapta, în prim plan.*)

DAVIES: Ce faci?

MICK: Nu, vreau să spun doar că... sînt foarte impresionat

de toate astea. DAVIES: Ai? MICK: Sînt foarte impresionat de ce mi-ai spus adineauri.

(Pauză.)

Da, impresionat, chiar așa.

(Pauză.)

Oricum, sînt impresionat. DAVIES: Atunci știi ce vreau să spun? MICK: Da. Știu. Cred că noi doi ne-nțelegem. DAVIES: Îhi! Ei bine... am să-ți spun... aș... aș vrea s-o

cred. Te-ai cam jucat cu mine, știi bine. Nu înțeleg de ce.

Nu ți-am făcut niciodată vreun rău. MICK: Nu, știi ce s-a-ntîmplat? Am pornit-o amîndoi cu

stîngul. Asta a fost tot. DAVIES: Așa-i, asta s-a-ntîmplat.

(*Davies vine lingă Mick, pe maldărul de vechituri.*)

MICK: Vrei un sandviș?

DAVIES: Ce?

MICK (*scoate un sandviș din buzunar*): Ia!

DAVIES: Nu cumva pui ceva la cale?

MICK: Nu, tot nu mă-nțelegi. Nu pot să fiu nepăsător față

de un prieten al fratelui meu. Bănuiesc că ești prietenul

fratelui meu, nu-i așa?

DAVIES: Ei bine, eu... eu n-aș merge chiar atît de departe... MICK: Cum, vrei să spui că nu ți se pare

prietenos? DAVIES: Păi, n-aș zice că sîntem chiar prieteni. Vreau să

zic că nu mi-a făcut nici un rău, dar nici că mi-e cine știe

ce prieten. Ia zi, cu ce e sandvișul ăla?

296

ÎNGRIJITORUL

MICK: Cu brînză.

DAVIES: Merge.

MICK: Ia unul.

DAVIES: Mulțumesc, dom'le.

MICK: Îmi pare rău să aud că fratele meu nu e destul de prietenos.

DAVIES: E prietenos, e prietenos. N-am spus că n-ar fi... MICK (*scofînd o solniță de buzunar*): Sare?

DAVIES: Nu, mulțumesc. (*Mestecă sandvișul.*) Numai că

nu pot... să mă lămuresc bine ce-i cu el. MICK (*scotocind prin buzunar*): Am uitat piperul. DAVIES:

Atîta că nu-l pot dibui, atîta tot. MICK: Am avut niște sfeclă undeva. Cred c-am rătăcit-o.

(Pauză.)

(Davies mesteca sandvișul. Mick se uită la el cum mănâncă. Apoi se ridică și vine încet în față.)

Aăă... ascultă... Pot să-ți cer un sfat? Vreau să zic că ești un om umblat. Pot să-ți cer un sfat într-o chestiune? DAVIES: Dă-i drumul, zi-i.

MICK: Ei bine, chestia ecă, înțelegi... sînt... sînt cam îngrijorat din pricina fratelui meu. DAVIES: A fratelui dumitale? MICK: Da... vezi, necazul cu el e... DAVIES: Ce?

MICK: Ei bine, nu-i frumos să vorbești despre... DAVIES (ridicîndu-se și venind în prim plan): Dă-i drumul acum, zi-i. (Mick se uită la el.) MICK: • Njwjplace să muncească.

(Pauză.)

DAVIES: Dă-i drumul!

MICK: Nu, pur și simplu, nu-i place să muncească, ăsta-i

necazul cu el. DAVIES: Chiar așa? MICK: E groaznic să trebuiască să spui asta despre propriul tău frate.

ACTUL AL DOILEA

297

DAVIES: Așa-i.

MICK: E pur și simplu speriat de muncă. Foarte speriat de muncă.

DAVIES: Cunosce soiul ăsta.

MICK: Cunoști tipul ăsta?

DAVIES: Am mai întîlnit din ăștia.

MICK: Știi, aș vrea să-l pun pe picioare.

DAVIES: E la mintea cocoșului.

MICK: Cînd ai un frate mai mare, vrei să-l împingi înainte, dorești să-l vezi croindu-și drumul. Nu-l poți vedea trîn-dăvind, își face doar lui însuși rău. Asta-i ce vreau să spun.

DAVIES: Da.

MICK: Dar nu vrea să se-apuce de treabă.

DAVIES: Nu-i place să muncească.

MICK: E speriat de muncă.

DAVIES: Așa mi se pare și mie.

MICK: Ai întîlnit tipul ăsta, nu-i așa?

DAVIES: Eu? Cunosce soiul ăsta.

MICK: Da.

DAVIES: Cunosce soiul ăsta. Am mai întîlnit din ăștia.

MICK: Sînt foarte îngrijorat din pricina lui. Vezi, eu sînt un om care muncește: sînt antreprenor. Am camionul meu.

DAVIES: Așa stau lucrurile?

MICK: Ar trebui să facă puțină treabă pentru mine... îl țin aici ca să facă puțină treabă... dar nu știu... ajung la concluzia că-i cam greoi la lucru.

(Pauză.)

Ce sfat îmi dai?

DAVIES: Ei, bine, e un tip sucit fratele dumitale. MICK: Ce? DAVIES: Spuneam că e... că e un tip cam sucit, fratele dumitale.

(Mick se holbează la el.)

MICK: Sucit? De ce? DAVIES: Păi... e sucit...

20 — Teatru englez contemporan, voi II

208

ÎNGRIJITOHTt.

ACTUL AL DOILEA

299

MICK: Ce găsești sucit la el?

(*Pauză.*)

DAVIES: Că nu-i place munca. MICK: Ce-i sucit în asta? DAVIES: Nimic.

(*Pauză.*)

MICK: Eu nu numesc asta sucit.

DAVIES: Nici eu.

MICK: Doar n-ai de gând să-i găsești nod în papură.

DAVIES: Nu, nu, nu voiam, nu voiam... Am vrut numai să spun că...

MICK: Tacă-ți fleanca.

DAVIES: Ascultă, tot ce-am vrut să spun era că... MICK: Isprăvește! (*Repede.*) Ascultă! Am o propunere să-ți

fac. Vezi, mă gândesc să iau în mână conducerea acestei case. Cred că ar putea fi condusă cu ceva mai mult folos.

Am în cap o grămadă de idei și de planuri. (*Îl observă*

pe Davies.) Cum ți-ar place... să rămii în continuare aici,

ca îngrijitor? DAVIES: Ce? MICK: Am să fiu foarte sincer cu dumneata. M-aș bizui pe

un om ca dumneata, care să stea pe-aici și care să fie cu

ochii-n patru. DAVIES: Ei bine... stai o clipă... eu... eu n-am făcut nicio-

odată pe îngrijitorul pînă acum, știi. MICK: N-are a face. Fapt e că-mi pari un om destoinic. DAVIES:

Sînt un om destoinic. Vreau să spun că la vremea

mea, am avut o mulțime de oferte, știi, faptul ăsta nu

poate fi pus la îndoială. MICK: Ei bine, am putut observa adineauri, cînd ai scos

cuțitul, că nu te-ai lăsa dus de nimeni. **DAVIES:** Pe mine nu mă duce nimeni, dom'le. MICK: Mi se

pare c-ai fost sub arme, nu-i așa? DAVIES: Sub ce? MICK: Sub arme. Se poate vedea asta după cum știi să iei

poziție de drepti.

DAVIES: Oh... da. Jumătate din viață mi-am petrecut-o

acolo, dom'le. Peste mare... ca... ostaș... Am fost... MICK: în colonii. Nu-i așa c-ai fost în colonii?

DAVIES: Am fost. Dincolo. Am fost unul dintre primii

acolo, dincolo.

MICK: Asta-i. Ești tocmai omul pe care-l caut. DAVIES: Pentru ce? MICK: Ca îngrijitor.

DAVIES: Da, ei bine... uite... ascultă... cine e aici proprietar, el sau dumneata?

MICK: Eu. Eu sînt proprietarul. Am acte cu care o pot dovedi.

DAVIES: Ah... (*Holâril.*) Ei bine, ascultă. Nu mă supără să fac pe îngrijitorul, nu mă supără să văd de

casă pentru dumneata. MICK: Va trebui, firește, să ajungem la o mică înțelegere

bănească, în folosul amîndurora. DAVIES: Las pe seama dumitale să hotărâști în privința

asta, după plac.

MICK: Mulțumesc. E o singură chestie la mijloc. **DAVIES:** Care anume?

MICK: îmi poți prezenta vreo recomandatie? DAVIES: Cum?

MICK: Numai ca să-mi liniștesc avocatul. DAVIES: Am o mulțime de recomandatii. Tot ce-am de

făcut e să mă duc mîine la Sidcup. Acolo, deval, am toate recomandatiile de care am nevoie. MICK:

Pe unde vine asta?

DAVIES: La Sidcup. Nu numai că le are acolo, deval, la el, toate recomandatiile mele, dar are și toate

hîrtille mele acolo, deval. Cunosoc locul ăla, cum îmi cunosoc buzunarul. Oricum, trebuie să mă duc

acolo, deval, înțelegi ce vreau să zic, trebuie să ajung acolo, deval, că de nu, s-a isprăvit cu mine.

MICK: Așa că putem oricînd pune mîna pe recomandatii

dacă avem nevoie de ele.

DAVIES: Ți-o spun, pot merge acolo, deval, oricînd. M-aș fi dus chiar astăzi, dar aștept... aștept să se-ndrepte vremea.

300

ÎNGRIJITORUL

MICK: A!

DAVIES: Ascultă, nu poți să-mi faci rost de o pereche de pantofi buni, nu poți? Am o nevoie grozavă de-o pereche bună de pantofi. Vezi, nu pot ajunge nicăieri, fără o pereche de pantofi buni. Crezi că există vreo șansă, să-mi poți face rost de o pereche?

(LUMINILE PĂLESC PÎNĂ CE SE FACE ÎNTUNERIC.

LUMINILE SE APRIND. *Diminează.*

Aston își trage pantalonii peste izmenele lungi. Se strimbă ușor. Caută ceva la căpătluiul patului său, ia un prosop de pe bară și-l flutură, li trintește, merge la Davies și-l trezește. Davies se ridică brusc în capul oaselor.)

ASTON: Mi-ai spus să te trezesc.

DAVIES: Pentru ce?

ASTON: Ai spus că ai de gând să mergi la Sidcup.

DAVIES: Da, ar fi o treabă, să ajung acolo.

ASTON: Nu pare să fie o zi frumoasă.

DAVIES: Păi asta strică socoteala, nu?

ASTON: Iar n-am... n-am avut o noapte prea bună.

DAVIES: Am dormit îngrozitor.

(Pauză.)

ASTON: Ai făcut...

DAVIES: Îngrozitor. A plouat puțin azi-noapte, nu-i așa?

ASTON: Doar puțin.

(Se duce la patul său, ridică o scîndurăși începe s-o frece cu glaspapir.)

DAVIES: Mi-am dat seama. A plouat înăuntru, pe creștetul meu.

(Pauză.)

Oricum, vîntul a bătut înăuntru, drept pe creștetul meu. *(Pauză.)*

N-ai putea închide fereastra aia dindărătul sacului? ASTON: De ce?

■ ' .

DAVIES: Bine, dar ce facem cu ea? Ploaia bate drept pe creștetul meu.

ACTUL AL DOILEA

301

ASTON: E nevoie de puțin aer.

(Davies se scoală din pat. E îmbrăcat cu pantaloni, haină și vestă.) DAVIES *(incălțîndu-și sandalele):* Ascultă, băiete, mi-am

trăit toată viața în aer. Mie nu trebuie să-mi vorbești de

aer. Ceea ce zic eu, e că intră prea mult aer pe fereastra

aia, cînd dorm. ASTON: Se îmbicsește aici grozav, dacă. fereastra aia nu-i deschisă.

(Aston traversează camera spre scaun, așază scîndurica pe el și continuă s-o frece cu glaspapir.)

DAVIES: Da, dar ascultă ce vreau să-ii spun. Ploaia aceea afurisită, omule, îmi bate drept în creștet. Îmi strică somnul. Aș putea răci de moarte, din pricina ei, din pricina curentului. Asta-i tot ce-am vrut să spun. N-ai decît să-n-chizi fereastra și n-o să răcească nimeni, asta-i tot ce vreau să spun.

(Pauză.)

ASTON: N-aș putea dormi aici, înăuntru, fără ca fereastra să fie deschisă.

DAVIES: Da, dar ce se-nîmplă cu mine? Ce ai de spus despre situația în care mă aflu eu?

ASTON: De ce nu dormi invers?

DAVIES: Ce vrei să spui?

ASTON: Să dormi cu picioarele spre fereastră.

DAVIES: La ce-ar folosi?

ASTON: Ploaia nu ți-ar mai bate în creștet.

DAVIES: Nu, n-aș putea face asta. N-aș putea face asta.

(Pauză.)

Vreau să zic că m-am obișnuit să dorm așa. Nu eu trebuie să schimb locul, ci fereastra trebuie închisă. Uite, cum plouă. Bate și acum înăuntru.

(Pauză.)

ASTON: Cred că am să cobor pînă la Goldhawk Road. Tre-buie să stau acolo de vorba cu un om» Are un banc de tîm-

302

ÎNGRIJITOKUI.

plărie! Mi s-a părut că e în stare destul de bună. Nu cred că-i folosește la ceva.

(Pauză.)

O să mă duc pînă acolo, cred. DAVIES: Ascultă ce-ți spun. Cu drumul meu la Sidcup s-a isprăvit. Ei, și ce-ar fi să închidem acum fereastra? O să

bată ploaia înăuntru. ASTON: Închide-o un moment.

(Davies închide fereastra și se uită afară.)

DAVIES: Ce-s toate alea, acolo, sub prelata aceea? ASTON: Scînduri. DAVIES: Pentru ce? ASTON: Să-mi fac șopronul.

(Davies se așază pe patul său.)

DAVIES: N-ai găsit perechea aia de pantofi de care ziceai că-mi faci rost?

ASTON: Oh, nu. Am să văd dacă pot găsi vreuna astăzi. DAVIES: Nu pot ieși pe vremea asta, cu pantofii ăștia, nu-i

așa? N-aș putea ieși nici măcar să iau o ceașcă de ceai. ASTON: E o cafenea, chiar aici, pe stradă, mai devale. DAVIES: O fi, frate.

(În timp ce Aston începe să vorbească, camera se întuneacă. Spre sfîrșit, numai silueta lui mai poate fi văzută distinct. Davies și toate obiectele sînt în umbră. Întunecarea luminilor trebuie să se facă pe cît cu putință mai gradat, mai încetinit, mai pe nesimțite.)

ASTON: Aveam obiceiul să mă duc pe acolo destul de des. Oh, sînt ani de-atunci. Dar am încetat. Mă duceam de drag. Mi-am petrecut acolo chiar destul de multă vreme. Asta era înainte să plec. Chiar înainte de asta. Cred chiar că de la acest... local mi-s-a-tcas. Erau cu toții... mult mai bătrîni ca mine. Dar obișnuiau întotdeauna să mă asculte. Am crezut că... înțelegeau ce le spuneam. Vreau să zic că obișnuiam să le vorbesc. Dar am vorbit prea mult. Asta a fost greșeala mea. Același lucru la fabrica.

ACTUL AL DOILEA

303

Acolo... în pauze, le povesteam tot felul de lucruri. Și oamenii ăștia ascultau, ori de cîte ori... aveam ceva de spus. Toate erau bune. Necazul a fost că aveam un fel de halucinații. Nu erau halucinații, erau... începusem să am senzația că pot vedea anumite lucruri... foarte clar... totul... era atît de simplu... totul... totul devenea foarte calm... totul devenea foarte calm... tot acest... calm... și... această clarviziune... era... dar poate că am greșit. În orice caz, cineva trebuie să fi spus un cuvînt. Nu știam, nu mi-a spus unul un cuvînt. Și... trebuie să se fi șoptit un fel de minciună. Și minciuna asta s-a șoptit din gură-n gură. Mi-am dat seama că oamenii începuseră să fie ciudați. Acolo la cafenea. La fabrică. Nu puteam înțelege. "Apoi, într-o zi, m-au dus la un spital, tocmai afară din Londra. M-au... dus acolo. N-am vrut să mă duc. Oricum... am încercat să scap de acolo, de cîteva ori. Dar... nu era ușor. Mi-au pus întrebări, acolo, înăuntru. Mă țineau și-mi puneau tot felul de întrebări. Ei bine, le-am spus... cînd au dorit să afle... ce gînduri aveam. Hm. 'Apoi, într-o zi, omul ăla...

doctorul, bănuiesc... șeful... era chiar un om... distins... deși nu eram chiar atît de sigur de asta. M-a chemat la el. Zicea... mi-a spus că am ceva. Mi-a spus că și-a încheiat consultul. Așa mi-a spus. Și mi-a arătat un teanc de hîrtii și ion-i-a spus că am ceva, o boală. A spus... doar atît a spus, știi. Ai... asta și asta. Asta-i boala dumatăle. Și noi am hotărît, zicea el, că în interesul dumatăle nu rămîne decît o singură cale pe care o puteam urma. A spus... dar nu pot să-mi amintesc exact... cum s-a exprimat... a spus... s.ă-iajceiiL. cejr^L la creierul dumatăle. A spus, dacă nu facem asta, vei rămîne aici, înăuntru~pentru tot restul vieții, dar dacă o facem, atunci ai o șansă. Poți să ieși de-aici, a spus, și să trăiești în rînd cu ceilalți. Ce vreți să-mi faceți la creier, i-am spus eu. Dar el n-a făcut decît să repete ceea ce mai spusese o dată. Ei bine, nu eram un prost. Știam că sînt minor. Știam că nu-mi poate face nimic, fără să obțină un consimțămînt. Știam că trebuia să obțină con-simțămîntul mamei mele. Așa că i-am scris și i-am povestit

304

ÎNGRIJITORUL

tit ce au de gînd să-mi facă. Dar ea le-a semnat hîrtia, înțelegi, și le-a dat consimțămîntul. Știu asta, pentru că doctorul mi-a arătat semnătura, cînd "i-am pus problema." Ei bine, în noaptea aia am încercat să fug, în noaptea aia. Am stat cinci ore să plescuna din gratiile de la fereastra rezervei. Și asta, pe întuneric. La fiecare jumătate de oră, se luminau paturile cu o lanternă. Așa că aveam timp exact cît trebuia. Și eram aproape gata, cînd unul a avut ^o... a avut o criză, chiar lîngă mine. Așa că m-au prins. Cam cu o săptămînă mai tîrziu, au început să vină și să facă lucrul ăla, la creier. Urma să ni-l facă la toți cîți eram în rezervă. Și veneau și-l făceau cîte unuia, pe rînd. Cîte unul pe noapte. Eram printre ultimii. Și am putut vedea foarte

bine ce le făceau celorlalți. Veneau cu... nu știu ce erau, arătau ca niște clești mari, de care atâr-au sîrme... și sîrmele erau legate de un mic aparat. Era electric. Țineau omul întins cu forța și șeful ăla... me-dicul-șef, potrivea cleștii ca pe un fel de căști la urechi, le potriveau de fiecare parte a capului. Era un om care ținea aparatul, înțelege, și el... Era un om care ținea aparatul, înțelege, și-i dădea drumul și șeful apăsa doar cleștii de fiecare parte a capului și-i ținea acolo. Pe urmă-i scotea. Acopereau omul și nu se mai atingeau de el, pînă mai tîrziu. Unii mai încercau să se împotrivescă, dar cei mai mulți nu. Zăceau acolo. Ei bine, au venit și mi-au dat tîrcoale, și în noaptea în care au venit, m-am ridicat și m-am proptit de perete. Mi-au spus să mă culc pe pat și eu știam că trebuie să mă culc pe pat, fiindcă dacă mi-o făceau pe cînd stăteam în picioare, puteau să-mi frîngă șira spinării. Așa că am rămas în picioare și unul sau doi dintre ei s-a apropiat de mine, ei bine, eram mai tînăr pe atunci, și mult mai puternic decît acum, eram chiar puternic bine, pe unul l-am lăsat lat și pe celălalt l-am prins de gît, și apoi deodată șeful ăl mare mi-a prins cleștii de cap și eu știam că n-avea voie s-o facă, cîtă vreme eram în picioare, așa că... dar oricum, a făcut-o. Pe urmă am plecat. Am plecat de-acolo... Dar nu puteam umbla prea bine. Nu cred că șira spinării să-mi fi fost

ACTUL, AL DOILEA

305

vătămată. În privința asta, totul a mers bine. Necazul era că... gîndurile mele... deveniseră prea încete... nu^ puteam gîndi de loc. I T nu-mi puteam... aduna... gîndurile'...la. un luc... imun... nu mi le puteam aduna niciodată... la un loc... Necazul era că nu Duteam desluși ce spunpanjiameni^ nu mă puteam uita în dreapta sauJLgtînga _trebuia să mă uit drept înainte, fiindcă dacă-mi întorceam capul... nu mă puteam ține drept... Și capul mă durea cumplit. Ședeam în odaia mea. Asta se întîmpla pe cînd mai stăteam acasă, la mama. Și la fratele meu. Era mai tînăr ca mine. Și, am pus totul în ordine prin cameră, am așezat toate lucrurile despre care știam că sînt ale mele, dar n-am murit. Fapt e că ar fi trebuit să fiu mort. Ar fi trebuit să mor. Oricum, mă simt mult mai bine acum. Dar acum nu mai stau de vorbă cu oamenii. Evit asemenea'a locuri cum e cafeneaua aceea. INu mai intru de loc în asemeneaa locuri, acum. Nu stau de vorbă cu nimeni... așa. De multe ori m-am gîndit să mă întorc și să-l caut pe omul care mi-a făcut bucata. Dar înainte de asta, vreau să fac ceva. Vreau să construiesc șopronul acela, afară în grădină...

CORTINA

ACTUL III

Două săptămîni mai tîrziu. Alick e întins pe podea, la stîngă, cu capul pe covorul înfășurat sul, privind în tavan.

Davies sade pe scaun, își ține pipa în mină. Poartă jacheta de smoking.

E după-amiază.

Tăcere.

DAVIES: Am impresia că a făcut ceva cu crăpăturile alea.

(Pauză.)

Vezi, a plouat toată săptămîna trecută, dar n-a mai picurat de loc în găleată.

(Pauză.)

O fi dat cu catran peste tot, acolo sus. *(Pauză.)*

A umblat cineva pe acoperiș, noaptea trecută. Trebuie să fi fost el.

(Pauză.)

Eu așa zic, că a dat cu catran peste tot, acolo sus, pe acoperiș. Nu mi-a spus o vorbă, despre ce vrea să facă. Nu-mi spune o vorbă.

(Pauză.)

Nu-mi răspunde, cînd îi vorbesc.

(Scapără un chibrit, cu care-și aprinde pipa și pe urmă îi stinge, suflînd.)

ACTUL AL TREILEA

Nu-mi dă nici măcar un cuțit! *(Pauză.)*

Nu-mi dă nici măcar un cuțit, ca să-mi tai pâinea.

(Pauză.)

Cum pot să-mi tai o felie de pâine, fără cuțit?

(Pauză.)

E cu neputință.

(Pauză.)

MICK: Ai un cuțit.

DAVIES: Ce?

MICK: Ai un cuțit.

DAVIES: Am un cuțit, sigur că am un cuțit, dar cum îți închipui că-mi pot tăia o felie de pâine ca lumea, cu așa ceva? Țsta nu-i cuțit de pâine. Nu poți să tai pâine cu el. L-am găsit pe undeva. Nici nu știu unde. Nu, ceea ce vreau...

MICK: Știu eu ce vrei.

(Pauză. Davies se ridică și se îndreaptă spre soba de gaz.) DAVIES: Ce-i cu soba asta de gaz? Zice că n-are racord. De unde să știu eu că n-are racord? Uite-mă, dorm nas în nas cu ea, mă trezesc în mijlocul nopții și drept cu ochii de sobă dau, omule. E chiar la capul meu, de unde să știu eu, pot să stau întins pe pat și ea să explodeze, să mă nenorocească. *(Pauză.)*

Dar el parcă nici nu aude ce-i spun. I-am spus deunăzi: ascultă, i-am spus, negrii ăia, negrii ăia care stau alături și folosesc toaleta. I-am spus că acolo, înăuntru, totul era murdar, toate agățatoarele erau murdare, erau negre, și chiuveta era toată neagră. Dar el ce-a făcut? E dator să aibă grijă de toate de-aici, n-a spus nimic, n-a avut un cuvânt de spus. *(Pauză.)*

308

ÎNGRIJITORUL

Acum două săptămîni... ședea acolo și... a stat la taclale pe-ndelete cu mine... cam cu două săptămîni în urmă. A stat la taclale pe-ndelete cu mine. De atunci încoace, abia dacă a mai îngăimat un cuvînt. Se pornise pe vorbă atunci... Nu știu ce era cu el... Nu se uita la mine, nu-mi vorbea mie, nu-i păsa de mine. Vorbea cu el însuși! Asta-i tot ce-l frămîntă. Vreau să zic, că dumneata vii la mine, îmi ceri sfatul, el n-ar face niciodată una ca asta. Vreau să zic că noi nu mai vorbim nimic unul cu altul, înțelegi? Nu poți să stai în aceeași cameră cu cineva, care... care... nu scoate un cuvînt cu tine.

(Pauză.)

Pur și simplu nu știu cum să-l iau.

(Pauză.)

Dumneata și cu mine, noi doi, am putea scoate ceva din casa asta.

MICK (*gînditor*): Da, să știi că ai dreptate. Uite ce-aș putea face cu casa asta...

(Pauză.)

Aș putea transforma casa într-un apartament de lux. Să luăm de pildă... camera asta. Camera asta, ai putea-o folosi drept bucătărie. Mărime potrivită, fereastră frumoasă, înșorită. Aș pune pe jos carouri de linoleum, în culoarea oului de rață, arămiu și pergament. Aș repeta culorile în zugrăveala pereților. Aș înlocui piesele de bucătărie obișnuite cu scule montate de-a lungul pereților, în material plastic gri-fer. Spațiu berechet pentru dulapurile cu oale. Am avea un dulap de perete mic, un dulap de perete mare, un dulap pe colț cu rafturi basculante. N-ai duce lipsă de dulapuri. Sufrageria ai putea-o instala de partea cealaltă a palierului, înțelegi? Da. Stori ve-nețiene la fereastră, pardoseală de plută, mozaic de plută. Ai putea avea o stivă imaculat de albă de mochete groase și pufoase, masă... din lemn de tec cu furnir, o comodă cu sertare negre, mate, scaune arcuite și tapisate, fotolii îm-

ACTUL AL TREILEA

309

brăcate în tweed de culoarea fulgilor de ovăz, o canapea cu ramă de fag și pernă tapisată cu segras împletit, o măsuță de cafea cu tăblia albă, rezistentă la căldură, și mozaicuri albe primprejur. Da. Și-apoi, dormitorul. Ce este un dormitor? Un refugiu. Un loc unde cauți odihnă și pace. Așa că ai nevoie de o decorație liniștitoare. Iluminație după necesități. Mobilă... mahon și lemn de trandafir. Covor albastru-azur închis. Perdele alb-albăstriei, mate, o cuvertură de pat cu un model de trandafiri mici, albaștri, pe un fond alb, o măsuță de toaletă cu tăblie mobilă, cu o garnitură din material plastic, o lampă de masă cu abajur de rafie albă... *(Mick se ridică în capul oaselor.)* N-ar fi un apartament, ar fi un palat.

DAVIES: Așa zic și eu, dom'le.

MICK: Un palat.

DAVIES: Și cine ar sta în el?

MICK: Eu. Fratele meu și cu mine.

(Pauză.)

DAVIES: Și cu mine ce s-ar întâmpla?

MICK (*calm*): Toate vechiturile astea, de aici, n-ar folosi nimănui la nimic. Un morman de fiare vechi, atîta tot. Ciurucuri. Nu-ți poți face un cămin dintr-astea. Nu-i chip să le aranjezi într-un fel. Vechituri. Nici nu le-ar putea vinde vreodată, n-ar lua pe ele nici două parale.

(Pauză.)

Vechituri.

(Pauză.)

Dar pare să nu-l intereseze ce mi-am pus eu în cap, asta-i necazul. De ce nu stai de vorbă cu el, să vezi dacă-l interesează?

DAVIES: Eu?

MICK: Da. Ești prieten cu el.

DAVIES: Nu mi-e prieten.

MICK: Stai în aceeași odaie cu el, nu?

3:10

ÎNGRIJITORUL

DAVIES: Nu mi-e prieten. Cu el nu poți să știi cum stai. Vreau să zic, cu un tip ca dumneata, știi cum stai.

(*Mick îi privește.*)

Vreau să zic, dumneata ai felul dumitale de a fi, n-aș putea zice că n-ai un fel al dumitale de a fi, oricine-și poate da seama de asta. Poate că ai un fel ciudat de a fi, al dumitale, dar asta-i la fel cu noi, cu toți. Cu el e însă altfel. Înțelegi? Vreau să zic că cel puțin cu dumneata, în ce te privește, dumneata ești...

MICK: Sincer.

DAVIES: Asta e, dumneata ești sincer.

MICK: Da.

DAVIES: Dar cu el, jumătate din timp nu știi în ce ape se scaldă.

MICK: Ihî.

DAVIES: Nu are sentimente.

(Pauză.)

Vezi, ce-mi trebuie e un ceas! Îmi trebuie un ceas, ca să știu cit e ceasul. De unde pot să știu cît e ceasul, fără ceas? Nu pot! I-am zis lui, am zis, ascultă, ce ar fi să faci rost de-un ceas, ca să pot să știu cît e ceasul? Vreau să zic că dacă nu știi cît e ceasul, la un moment dat nu știi nici unde ești, înțelegi ce vreau să spun. Acum, cînd mă plimb pe-afară, sînt nevoit să mă uit la un ceas, ca să păstrez în minte cît e ceasul pentru cînd mă întorc acasă. Dar asta nu slujește la mare lucru, vreau să zic că nici n-am intrat bine în casă, că am și uitat. Am uitat cît a **fost** ceasul!

(*Davies se plimbă prin cameră în sus și în jos.*)

Încearcă să mă înțelegi. Cîteodată nu mă simt bine. Am un moment de sfîrșeală și cînd îmi revin nu știu cît e ceasul, nu știu dacă să mă duc și să-mi fac o ceașcă de ceai. Știi, în clipa în care intru în casă, nu-i încă atît de rău. Mai văd ceasul din colț, în clipa în care intru în casă, și atunci mai știu cît e ceasul. Dar cînd am ajuns

ACTUL AL TREILEA

311

înăuntru! Știi, după ce intru înăuntru n-am nici cea mai mică idee cît o fi ceasul.

(Pauză.)

Da. Ceea ce-mi trebuie, e un ceas aici, înăuntru, în camera asta, și atunci mi-ar rămîne și mie o șansă. Dar el nu mi-o dă.

(*Dai'ies se așază pe scaun.*)

Mă trezește! Mă trezește în mijlocul nopții! Îmi spune că fac tîmbălău! Îți spun drept că-mi vine să-i trag un perdaf, într-una din zile.

MICK: Nu te lasă să dormi?

DAVIES: Nu mă lasă să dorm! Mă trezește!

MICK: îngrozitor.

DAVIES: Am fost în sumedenie de alte locuri. Dar totdeauna m-au lăsat să dorm. în toată lumea e la fel. în afară de aici.

MICK: Somnu-i esențial. întotdeauna am spus asta.

DAVIES: Ai dreptate, e esențial. Când mă scol dimineța, sînt frînt! Eu am treabă de făcut. Am de umblat, trebuie să mă adun odată, trebuie să mă căpătuiesc. Dar cînd mă trezesc dimineța, nu mai am nici urmă de energie în mine. Și, parcă să le pună capac la toate, n-am nici ceas.

MICK: Da.

DAVIES (*ridicîndu-se și umblînd*): El pleacă, nu știu încotro pleacă, unde pleacă, mie nu-mi spune niciodată. Altădată mai stăteam de vorbă, acum s-a terminat. Nu-l văd niciodată, pleacă, se întoarce tîrziu, nu mai știu nimic despre el, pînă mă zgîlție în mijlocul nopții.

(*Pauză.*)

Ascultă! Mă trezesc dimineța... mă trezesc dimineța și el zîmbește! Stă acolo, se uită la mine și zîmbește! Pot să-l văd, înțelegi, pot să-l văd prin pătură. își pune haina, se învîrtește primprejur, se uită de sus spre patul meu și pe fața lui apare un zîmbet! La ce dracu o fi zîmbînd?

312

ÎNGRIJITORUL

Ce nu știe, e că-l pîndesc prin pătură. Asta n-o știe! Nu știe că-l pot vedea, crede că dorm, dar eu sînt tot timpul cu ochii pe el, prin pătură, dar asta n-o știe! Se uită doar la mine și zîmbește, dar nu știe că-l pot vedea ce face!

(*Pauză.*)

(*Aplecîndu-se, aproape de Mick.*)

Nu, ceea ce trebuie să faci e să vorbești cu el, înțelegi? M-am... m-am gîndit ce să-i spui. Trebuie să-i spui că avem niște idei grozave pentru casa asta, că am putea-o pune la punct, că am putea porni afacerea. Vezi, aș putea-o decora pentru dumneata, ți-aș putea da o mîină de ajutor la treaba asta... Intre noi.

(*Pauză.*)

De fapt, unde locuiești acum? MICK: Eu? Oh, am un mic hodgeac. Nu e rău. Totul e pus la punct. Trebuie să vii o dată la mine, să bem ceva.

Să ascultăm puțin Geaikovski. DAVIBS: Da, vezi, dumneata ești omul care trebuie să-i vorbească. Vreau să zic, ești fratele lui.

(*Pauză.*) MICK: Da... Poate c-am s-o fac.

(*Se trîntește o ușă.*)

(*Mick se ridică, merge la ușă și iese.*)

DAVIES: Unde te duci? Ăsta-i el!

(*Tăcere.*)

Davies se scoală în picioare, apoi se îndreaptă spre fereastră și privește afară.

Intră Aston. Aduce un sac de Mrtie. își scoate pardesiul, deschide sacul și scoate o pereche de pantofi.)

ASTON: O pereche de pantofi. DAVIES (*intorcîndu-se*): Cum?

ACTUL AL TREILEA

313

ASTON: Am făcut rost. Încearcă-i. DAVIBS: Pantofi? Ce fel? ASTON: Poate că-ți vin.

(*Davies vine în față, își scoate sandalele și încearcă pantofii. Umblă încoace și încolo, dînd din picioare, se apleacă și pipăie pielea.*)

DAVIES: Nu, nu-mi sînt pe măsură. ASTON: Nu-ți sînt pe măsură? DAVIES: Nu', nu-mi vin bine.

ASTON: Hm.

(*Pauză.*)

DAVIES: Ei bine, ca să-ți spun drept, ar merge... pînă mi-aș face rost de altă pereche.

(*Pauză.*)

Unde-s șireturile?

ASTON: N-au șireturi.

DAVIES: Nu pot să-i port fără șireturi.

ASTON: Așa i-am luat. •

DAVIES: Ei bine, asta pune capac la toate, nu crezi? Vreau să zic, că nu poți purta niște pantofi în

picioare fără o pereche de șireturi! Singura cale, ca să nu-ți scape din picioare pantofii când n-ai șireturi, e să-ți încordezi piciorul, înțelegi? Să umbli cu piciorul încordat, înțelegi? Ei bine, asta nu-i face bine piciorului. Îl forțează rău de tot. Dacă poți să-ți închei pantofii ca lumea, nu mai e cazul să-ți forțezi piciorul.

(Aston face un înconjur la capul patului.)

ASTON: S-ar putea să am pe undeva niște șireturi. DAVIES: Înțelegi ce vreau să spun?

(Pauză.)

ASTON: Uite niște șireturi. *(I le dă lui Davies.)* DAVIES: Astea-s maro.

21

314

ÎNGRIJITOR UI

ir

ASTON: Asta-i tot ce am. DAVIES: Pantofii ăștia-s negri.

(Aston nu răspunde.)

Ei bine, ăștia ar merge, pînă-mi fac rost de altă pereche.

(Davies se așază pe scaun și începe să pună șireturile la pantofi.)

Poate că m-or ține mîine, pînă devale, la Sidcup. Dacă-a-jung acolo, devale, pot să mi le orînduiesc pe toate.

(Pauză.)

Mi s-a oferit o slujbă bună. Mi-a oferit-o un tip care... care-i plin de idei. Are un viitor frumos. Dar vor hîrțiile mele, vezi, vor recomandările mele. Trebuie să mă duc devale, pînă la Sidcup, ca să pot pune mina pe ele. Acolo-i locul unde se află, înțelegi, și e greu pînă ajungi acolo. Asta-i ce mă frămîntă. Și vremea se împotrivește cu tot dinadinsul.

(Aston iese încet, fără să fie observat.)

Nu știu dacă pantofii ăștia o să fie de vreun folos. E un drum greu, am mai fost acolo, devale, cîndva. Tot așa, dar venind pe alt drum. Ultima dată cînd am plecat de-acolo, era... ultima dată... cu cîtva timp în urmă... drumul era prost, ploua cu găleata, noroc că n-am crăpat acolo, pe drum, dar am ajuns încoace, am mers într-una, tot timpul pe drum... Da... Am mers într-una, tot timpul pe drum. Dar n-are a face, în felul ăsta nu mai pot continua, ce-mi rămîne de făcut, e să mă-ntorc acolo, să-l găsesc pe omul ăla.

(Se întoarce și se uită prin cameră.)

Isuse! Javra asta nici n-a stat măcar să m-asculte!

(Se întunecă.)

O lumină tulbure pătrunde pe fereastră.

E noapte. Aston și Davies sînt în pat. Davies geme. Aston se ridică, șterge din pat, aprinde lumina, merge la Davies și-l zgîlfie.)

ACTUL AL TREILEA

315

ASTON: Hai, fă bine și încetează! Nu pot să dorm.

DAVIES: Ce? Ce? Ce 'se întîmplă?

ASTON: Faci tîmbălău!

DAVIES: Sînt un om bătrîn, ce vrei de la mine? Să nu mai respir?

ASTON: Faci tîmbălău. DAVIES: Ce vrei de la mine, să nu mai respir?

(Aston se duce la patul lui și-și pune pantalonii.)

ASTON: Mă duc să iau pușin aer.

DAVIES: Ce vrei de la mine? Îți spun, frate, nu mă miră că te-au băgat acolo. Să trezești un om bătrîn, în puterea nopții, trebuie să fii țicnit! Mă faci să visez urît, și-a-tunci, spune, cine-i de vină că visez urît? Dacă nu m-ai bruftului tot timpul, n-aș face nici un tîmbălău. Cum vrei să dorm liniștit, cînd tot timpul mă ții în ghionturi? Ce-ai vrea să fac, să nu mai respir?

(Dă cuvertura la o parte și coboară din pat. E îmbrăcat cu haină, vestă și pantaloni.)

Se face atît de frig aici, încît trebuie să rămîn cu pantalonii cînd mă culc. N-am mai făcut asta niciodată în viața mea. Dar aici așa trebuie să fac. Numai pentru că nu vrei să dai drumul la blestemata aia de căldură! Sînt sătul pînă peste cap, să tot fiu bruftuluit de dumneata. Am avut în viața mea zile

mai frumoase decât dumneata, dom'le. În orice caz, nimeni nu m-a băgat vreodată într-una din casele alea. Sînt un om întreg la minte! Așa că nu mă scoate din sărite. Eu am să fiu la locul meu, cîtă vreme-ți vezi de treabă. Așa că vezi-ți de treabă, atîta tot. Pentru că, pot să-ți spun, fratele dumitale e cu ochii pe dumneata. Știe tot despre dumneata. Nu-ți fie teamă, am în el un prieten. Un prieten adevărat. Auzi, să mă tratezi ca pe o otreapă! De ce m-ai poftit aici, din capul locului, dacă aveai de gînd să mă tratezi astfel? Te înșeli dacă-ți închipui că ești mai breaz ca mine! Știu destule. Te-au închis odată într-una din casele alea, vezi că te-ar putea închide iar acolo. Fratele dumi-

316

ÎNGRIJITORUL

tale e cu ochii pe dumneata. Pot să-ți pună din nou cleștii pe cap, omule! Ți-i pot pune din nou. Oricînd. N-au nevoie decât s-audă un cuvînt. Te-ar duce acolo, băiete. Ar veni aici și te-ar umfla și te-ar duce acolo, înăuntru! Te-ar ține pironit! Ți-ar pune cleștii ăia pe cap și te-ar pironi. N-au decât să arunce o singură privire pe toate ciurucurile astea printre care trebuie să dorm, și-și dau seama că ești sărit. A fost cea mai mare greșală pe care au făcut-o, ascultă ce-ți spun, că te-au lăsat să pleci de acolo. Nimeni nu știe ce hram porți, ieși afară, vii înăuntru, nimeni nu știe ce hram porți! Ei bine, să știi că nimeni nu mă poate terfeli pe mine prea mult. Crezi că am să fac treaba asta murdară pentru dumneata? Haaaa! Fă bine și mai chibzuiește puțin! Vrei să-ți fac toată treaba asta murdară, în sus și-n jos, pe scări, numai ca să pot dormi, noapte de noapte, în cocioaba asta împuțită și păduchioasă? Nu eu, băiete. Nu pentru tine, băiete. Jumătate din timp, habar n-ai ce faci. Ești în pom! Ești pe jumătate dus. Oricine ți-o poate spune, după cum arăți. Te-a văzut careva dîn-du-mi vreodată măcar vreun sfanț? Să mă tratezi ca pe o jigodie! Eu n-am fost niciodată într-un balamuc!

(Aston face o mișcare ușoară înspre el. Daviesscoate cuțitul din buzunarul de la spate.)

Cu mine nu-ți merge, dom'le, uite ce-am aici. L-am mai folosit. L-am mai folosit. Să n-o încerci cu mine.

(Pauză. Se ațintesc unul pe altul.) Bagă de seamă, ce faci. *(Pauză.)*

Să nu încerci cumva... *(Pauză.)*

ASTON: Cred... cred că-i timpul să-ți găsești ceva în altă parte. Văd că nu ne putem înțelege. DAVIES: Să-mi găsesc ceva în altă parte? ASTON: Da.

ACTUL AL TREILEA

317

DAVIES: Eu? Cu mine vorbești? Nu eu, omule! Dumneata!

ASTON: Cum?

DAVIES: Dumneata, dumneata să-ți găsești ceva în altă parte.

ASTON: Eu stau aici. Dumneata nu. DAVIES: Nu? Ei bine, află că eu stau aici. Mi s-a oferit o slujbă aici.

ASTON: Da... Ei bine, nu cred că ești omul potrivit. DAVIES: Nu sînt omul potrivit? Află că există aici cineva

care socotește că sînt omul potrivit. Și să-ți mai spun ceva. Rămîn mai departe aici, ca îngrijitor. Bagă la cap.

Fratele dumitale, el mi-a spus, înțelegi, mi-a spus că asta-i slujba mea. A mea. Așa stau lucrurile. Am să fiu

îngrijitor, în slujba lui. ASTON: Fratele meu? DAVIES: O să se mute aici, are de gînd să se ocupe puțin de

casa asta și eu o să stau cu el. ASTON: Ascultă... Dacă ți-aș da... ceva parale, ca să te poți duce deval, la Sidcup...? DAVIES: Intîi să-ți faci șopronul! Ceva parale? Cînd pot

avea aici o leafă fixă! Să-ți faci intîi șopronul dumitale împuțit! Asta e.

(Aston îl privește țintă.) ASTON: Nu-i un șopron împuțit. *(Tăcere. Aston vine spre el.)*

E curat. E numai lemn sănătos. Am să-l fac, să n-ai nici o grijă.

DAVIES: Nu te apropia.

ASTON: N-are nici un rost să spui despre șopron, că-i împuțit.

(Davies îndreaptă cuțitul spre el.)

Dumneata puți. DAVIES: Ce?! ASTON: Împuți locul. DAVIES: Isuse', să-mi spui mie una ca asta!

318

ÎNGRIJITORUL

ASTON: De zile întregi nu pot dormi din pricina asta. DAVIES: Să-mi spui mie una ca asta! Să-mi spui că-s împușit!

ASTON: Mai bine pleacă. DAVIES: Acum am să te-mput eu!

(Își întinde brațul care-i tremură, cu vârful cușitului îndreptat spre stomacul lui Aston. Acesta nu face nici o mișcare. Tăcere. Brațul lui Davies rămâne nemișcat. Amândoi stau pe loc.)

Acum am să te-mput eu... *(Pauză.)* ASTON: Strângeți boarfele.

(Davies își retrace cușitul respirând greu. Aston seduce la patul lui Davies, scoate geamantanul și bagă în el câteva din lucrurile lui Davies.)

DAVIES: N-ai... n-ai nici un drept... lasă-le acolo, sînt ale mele!

(Li ia geamantanul și îngheșuie lucrurile.)

Foarte bine... Mi s-a oferit o slujbă aici... așteaptă numai...

(Își pune jacheta de smoking.)

...așteaptă numai... fratele dumitale... te pune el la locul dumitale... să-mi spui mie una ca asta... nimeni nu mi-a spus vreodată una ca asta...

(Își pune pardesiul.)

O să-ți pară rău, că mi-ai spus una ca asta... nu-i ultimul cuvînt din povestea asta...

(Își ia geamantanul și se-ndreaptă spre ușă.)

Are să-ți pară rău că mi-ai spus una ca asta...

(Deschide ușa. Aston îl urmărește cu privirea.) Acum știu pe cine mă pot bizui.

(Davies iese. Aston rămîne pe loc. Se întunecă.)

ACTUL AL TREILEA

319

Lumină. Devreme, seara.

Voci pe scări.

Intră Mick și Davies.)

DAVIES: Put! Auzi! Eu! Ți-am povestit ce mi-a spus, nu-i așa? Put! Auzi, așa mi-a spus!

MICK: Tț, tț, tț.

DAVIES: Așa mi-a spus.

MICK: Nu 'puți.

DAVIES: Sigur că nu!

MICK: Dacă ar fi adevărat, aș fi primul să-ți spun.

DAVIES: I-am spus, i-am spus că el... i-am spus că ăsta nu-i ultimul cuvînt din povestea asta, omule! Să nu uiți de fratele tău, i-am spus, ai să vii pe-aici, să-l pui la locul lui, așa i-am spus. Nu știe el ce-a dezlănțuit, făcînd una ca asta, făcîndu-mi mie una ca asta. I-am spus, i-am spus că o să vină pe-aici fratele dumitale, o să vină pe-aici, el are minte la cap, nu ca dumneata.

MICK: Ce vrei să spui?

DAVIES: Ha?

MICK: Vrei să spui că fratele meu n-are minte?

DAVIES: Cum? Vreau să spun că dumneata ai unele idei în privința casei, toată... toată decorația, înțelegi? Vreau să spun că n-are nici un drept, să-mi dea mie ordine. Primesc ordine de la dumneata, îmi fac treaba ca îngrijitor pentru dumneata, vreau să spun că dumneata mă respecti... Nu mă tratezi ca pe o otreapă... Noi amîndoi putem... noi amîndoi putem ști cîte parale face el, de fapt.

(Pauză.)

MICK: Ce-a spus atunci cînd i-ai spus că ți-am oferit slujba de îngrijitor?

DAVIES: A... A spus... a spus ceva că... a spus că el stă aici. MICK: Da. Asta-i o problemă, nu crezi?

DAVIES: Problemă?! Asta-i doar casa dumitale, nu? Dum-

neata-l lași să stea aici. MICK: Cred c-aș putea să-i spun să plece, DAVIES: Așa zic și eu,

320

ÎNGRIJITORUL

MICK: Da. Aș putea să-i spun să plece. De fapt eu sînt proprietarul. Pe de altă parte, el este chiriaș legal. Să-i trimit o notificare, înțelegi ce vreau să spun. E o chestie de procedură, asta e. Depinde de cum socotești această cameră. Vreau să spun că depinde, dacă o socotești cameră mobilată sau nemobilată. Înțelegi ce vreau să zic?

DAVIES: Nu, nu-nțeleg.

MICK: Toată mobila asta, vezi, care-i aici, înăuntru, e a lui, afară de paturi, bineînțeles. Așa

că e... e o adevărată problemă juridică, asta e.

(Pauză.)

DAVIES: Îți spun eu c-ar trebui să se ducă înapoi de unde a venit.

MICK (*se întoarce și se uită la Davies*): De unde a venit? DAVIES: Da.

MICK: Și de unde a venit? DAVIES: Păi... El... el... MICK: Te cam întreci cu măsura uneori, nu crezi?

(Pauză. Apoi, brusc.)

Ei bine, oricum, așa cum stau lucrurile, nu mi-ar dispăcea să ne apucăm să punem casa asta la punct.

DAVIES: Asta am vrut să aud!

MICK: Nu, nu mi-ar dispăcea.

(*Se întoarce să-l scruteze pe Davies.*)

Numai că ar trebui să fii într-adevăr atât de priceput, pe cât spui.

DAVIES: Ce vrei să zici? MICK: Ei bine, ai spus că ești decorator de interioare. Zic că ar trebui să fii într-adevăr unul priceput. DAVIES: Un ce? MICK: Ce vrei să spui cu „un ce”? Decorator. Decorator de

interioare. DAVIES.- Eu? Cum adică? N-am făcut niciodată așa ceva.

N-am fost niciodată așa ceva. MICK: Niciodată, ce?

ACTUL AL TREILEA

321

DAVIES: Nu, nu, nu eu, dom'le. Nu sînt decorator de interioare. Am fost prea ocupat. Am avut prea multe alte lucruri de făcut, înțelegi. Dar... dar aș putea oricînd să mă apuc de tot soiul de treburi... să-mi... dă-mi puțin răgaz să mă deprind.

MICK: Nu vreau să te deprinzi. Vreau un decorator de interioare de prima mîină, cu experiență. Credeam că ești unul.

DAVIES: Eu? Stai o clipă... stai o clipă... ai greșit omul!

MICK: Cum aș fi putut să greșesc omul? Ești singurul om cu care am vorbit. Ești singurul om căruia i-am vorbit despre visurile mele, despre dorințele mele cele mai tainice, ești singurul căruia i-am vorbit. Și ți-am vorbit numai pentru că am înțeles că ești decorator de interioare și de exterioare, decorator de profesie, experimentat și de prima mîină.

DAVIES: Uite ce e...

MICK: Vrei să spui că n-ai ști cum să potrivești carouri de linoleum culoarea oului de rață, arămiu și pergament, și să repeți aceste culori în zugrăveala pereților?

DAVIES: Uite ce e, unde vrei să ajungi?...

MICK: N-ai fi în stare să decorezi o masă de lemn de tec cu furnir, un fotoliu îmbrăcat în tweed de culoarea fulgilor de ovăz și o canapea cu ramă de fag și pernă tapisată cu segras împletit?

DAVIES: Niciodată n-am spus așa ceva!

MICK: Isuse! Trebuie să-mi fi făcut o părere greșită!

DAVIES: Niciodată n-am spus așa ceva.

MICK: Ești un impostor ordinar.

DAVIES: N-are rost să-mi spui asemenea lucruri. M-ai angajat ca îngrijitor. Trebuie să-ți dau o mîină de ajutor, asta-i tot, pentru o leafă... pentru o leafă mică, niciodată n-am spus nimic în privința asta... Și dumneata începi acum să mă numești în fel și chip...

MICK: Dar cum te cheamă?

DAVIES: Nu-ncepe iar...

MICK: Cum te cheamă de fapt?

DAVIES: Numele meu adevărat e Davies.

ÎNGRIJITORUL

MICK: Și sub ce nume circuli?

DAVIES: Jenkins!

MICK: Ai două nume. Ce să mai spun de alte chestii! Dă-i drumul. De ce mi-ai spus toată ticăloșia asta, cum că ai fi decorator de interioare? DAVIES: Nu ți-am spus nimic. Vrei sau nu vrei să asculți ce-am de spus?

(Pauză.)

El e cel care ți-a spus. Fratele dumitale a fost cel care trebuie să-ți fi spus. E sărit! Ți-ar spune orice, numai din răutate, de sărit ce e. E un aiurit, el e cel care ți-a spus.

(Mick merge încet spre el.)

MICK: Cum ai spus că e fratele meu?

DAVIES: Când?

MICK: Că e cum?

DAVIES: Eu?... Hai să vorbim drept...

MICK: Sărit? Cine-i sărit?

(Pauză.)

L-ai făcut pe fratele meu sărit? Pe fratele meu? Asta-i de-a dreptul... de-a dreptul obrăznicie, să-mi spui așa ceva, nu crezi? DAVIES: Dar el singur o spune!

(Mick umblă încet în jurul lui Davies, privindu-l. Ii înconjoară o dată.)

MICK: Ce om ciudat ești dumneata, nu? Ești într-adevăr ciudat... De când ai pus piciorul în casa asta, n-au fost decît necazuri și-ncurcături. Zău! Nu pot lua de bun nimic din tot ce spui. Orice cuvînt pe care-l rostești poate fi întors în fel și chip. Cele mai multe din spusele dumitale sînt minciuni. Ești violent, ești capricios, ești un om de la care nu știi la ce să te aștepți. Nu ești decît o fiară, la o adică. Un mitocan. Și ca să-i punem capac, puți de la vanga curului pînă-n zori de zi. Ascultă aici. Vii încoace și zici că ești decorator de interioare, drept care

ACTUL AL TREILEA

323

eu te angajez — și dumneata? Ții un lung discurs despre toate recomandările pe care le ai acolo, deval, la Sid-cup și, ce se întîmplă? N-am băgat de seamă să te fi dus deval, la Sidcup, ca să le aduci. E cît se poate de regretabil, așa că o să mă văd silit să-ți plătesc preavizul pentru serviciile dumitale de îngrijitor. Uite o juma' de dolar.

(Se caută prin buzunare, scoate o monedă de o jumătate de coroană și o aruncă, la picioarele lui Davies. Davies stă nemișcat. Mick merge spre soba de gaz și apucă statuia lui Budha.)

DAVIES *(încet)*: Foarte bine... va să zică așa... așa... dacă asta-i ce vrei... MICK: Asta-i ce vreau!

(Izbește statuia lui Budha de soba de gaz. O face țîndări. Vorbește cu veliemență.)

Oricine ar putea crede că n-am decît casa asta ca să-mi bat capul cu ea. Dar mai am o grămadă de alte lucruri cu care să-mi bat capul. Alte lucruri. O grămadă de alte chestii care mă interesează. Trebuie să-mi pun pe picioare propria mea afacere, nu-i așa? Trebuie să mă gîndesc, să mă extind... în toate direcțiile. Nu pot sta liniștit. Eiisînt, tot tinrrmHn mișcare. Sînt tot timpul... în mișcare... Trebuie să mă gîndesc la viitor. Nu-mi bat capul cu casa asta. Nu mă interesează. Să-i poarte de grijă fratele meu. S-o amenajeze el, s-o decoreze, să facă ce vrea cu ea. Nu-mi pasă. Am crezut că-i fac un hatîr, că-l las să stea aici. Dar el are ideile lui. Lasă-l să le aibă. O să mă las păgubaș.

(Pauză.) DAVIES: Și cu mine cum rămîne?

(Tăcere. Mick nu se uită la el. Se aude o ușă, trîntindu-se. Tăcere. Cei doi nu se mișcă.)

324

ÎNGRIJITORUL

(Intră Aston. Închide ușa, intră în cameră și-l privește pe Mick în față. Se uită unul la altul. Amîndoi zîmbesc ușor.)

MICK *(Incepînd să-i vorbească lui Aston)*: Ascultă... ăă...

(Se oprește, se îndreaptă spre ușă și iese. Aston lasă ușa deschisă, trece în spatele lui Davies, vede statuia lui Budha spartă și se uită o clipă la cioburi. Apoi se duce la palul său, își scoate pardesiul, se așază, ia șurubelnița și ștecărul și începe să meșterească.)

DAVIES: M-am întors doar ca să-mi iau pipa.

ASTON: A, da.

UAVIES: Am ieșit și... după ce-am mers puțin... deodată... mi-am dat seama... știi... că nu am pipa. Așa că m-am întors s-o iau...

(Pauză. Merge spre Aston.)

Ăsta nu-i același ștecăr, nu-i așa, pe care...? *(Pauză.)*

Încă n-ai izbutit să faci nimic cu el, ai?

(Pauză.)

Ei bine, dacă dumneata... îi dai înainte... după părerea mea, cred că o să...

(Pauză.) Ascultă...

(Pauză.)

N-ai vrut să spui, nu-i așa, că put, nu-i așa?

(Pauză.)

Nu-i așa? Mi-ai fost prieten bun. M-ai găzduit. M-ai găzduit, nu mi-ai pus întrebări, mi-ai dat un pat, mi-ai fost un prieten adevărat! Ascultă. Am stat și m-am gîndit de ce am făcut tîmbălău noaptea. A fost din pricina curentului, știi, mă trăgea cînd dormeam, mă făcea să mă agît în somn fără ca să știu, așa că m-am gîndit, vreau să spun că dacă dumneata mi-ai da patul dumitale

ACTUL AL TREILEA

325

și l-ai lua pe-al meu, nu-i chiar așa de mare deosebirea între ele, sînt de același fel, dacă ar fi să-l am pe-al dumi-tale, dumneata dormi în orice pat, așa că ia-l pe al meu, eu îl iau pe al dumitale și totul va fi-n regulă, n-o să mai stau în curent, știi, vreau să zic că dumitale nu-ți pasă de puțin curent, dumneata ai nevoie de puțin aer, pot să înțeleg, dumneata care ai fost atunci în locul acela, cu toți doctorii ăia și cu tot ce ți-au făcut, cînd ai stat închis acolo, cunosc eu locurile alea, e prea cald, știi, e întotdeauna prea cald, mi-am băgat și eu odată nasul într-un loc din alea, aproape că m-am sufocat, așa că socotesc că asta-i cea mai bună soluție, schimbăm paturile și pe urmă ne-am putea apuca de ce-am vorbit, aș îngriji de casă pentru dumneata, aș supraveghea-o pentru dumneata, pentru dumneata, dacă-ți place, nu pentru celălalt... nu pentru... pentru fratele dumitale, știi, nu pentru el, pentru dumneata, o să fiu omul dumitale, spune o vorbă, spune numai o vorbă...

(Pauză.)

Ce părere ai despre ce ți-am spus?

(Pauză.)

ASTON: Nu. În patul ăsta îmi place să dorm.

DAVIES: Dar nu înțelegi ce vreau să spun!

ASTON: Oricum, ăla e patul fratelui meu.

DAVIES: Al fratelui dumitale?

ASTON: De cîte ori stă aici. Ăsta e patul meu. E singurul

pat în care pot să dorm. DAVIES: Dar fratele dumitale a plecat! A plecat!

(Pauză.)

ASTON: Nu. N-aș putea să schimb paturile.

DAVIES: Dar nu înțelegi ce vreau să spun!

ASTON: Oricum, o să fiu foarte ocupat. Trebuie să construiesc șopronul. Dacă nu-l fac acum, nu-l mai fac niciodată. Pînă nu-i gata, nu pot să mă apuc de altă treabă.

DAVIES: Am să-ți dau o mîină de ajutor să-ți construiești șopronul, asta am să fac!

(Pauză.)

326

ÎNGRIJITORUL

Am să-ți dau o mîină de ajutor. O să-l facem amîndoi, șopronul ăla, împreună ! Știi, îl isprăvim cît ai zice pește! Înțelegi ce spun?

(Pauză.)

ASTON: Nu. Pot să-l fac singur.

DAVIES: Dar ascultă. Sînt cu dumneata, o să rămîn aici, trebuie să fac asta pentru dumneata.
(Pauză.)

O să-l construim Împreună...

(Pauză.)

O să schimbăm paturile...

(Aston se duce spre fereastră și stă cu spatele la Davies.)

Vrei să zici că mă dai afară? Nu poți să faci una ca asta! Ascultă, omule, eu nu mă supăr, înțelegi, nu mă supăr, voi rămîne, nu mă supăr, să-ți spun ce, dacă nu A'rei să schimbăm paturile, lăsăm lucrurile așa cum sînt, o să stau tot în patul ăla, poate că găsesc o bucată mai bună de sac, dacă vrei, ca să mă ferească de curent, asta va fi de ajuns, ce spui, lăsăm lucrurile cum sînt?

(Pauză.)

ASTON: Nu. DAVIES: De ce... nu?

(Aston se întoarce să-l privească.)

ASTON: Faci prea mult tîmbălău noaptea. DAVIES: Dar... dar... vezi... ascultă... ascultă aici... vreau să zic...

(Aston se întoarce la fereastră.) Ce-am să mă fac? (Pauză.)

ACTUL AL TREILEA

327

Ce-am să mă fac?

(Pauză.)

Încotro s-o iau, unde să mă duc?

(Pauză.)

Dacă vrei să plec... am să plec. Doar o vorbă să spui.

(Pauză.)

Știi ceva... pantofii ăia... pantofii ăia pe care mi i-ai dat, par destul de buni... sînt buni... Poate că aș putea... porni devala...

(Aston rămlne nemișcat la fereastră, cu spatele la el.)

Ascultă... dacă eu... m-aș duce acolo... dacă ar fi să... să-mi iau hîrțile... ai vrea... m-ai lăsa... m-ai lăsa să ... dacă aș ajunge acolo... și mi-aș lua...

(Tăcere îndelungată.) CORTINA